

ปัญหาของแนวทางการจัดเก็บภาษีเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์
(ฉบับสมบูรณ์)

นางสาวปัทมาภรณ์ ใจเฉลียว
รหัสนิติ 6380023534

เอกัตศึกษานี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชากฎหมายเศรษฐกิจ
คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2564

หัวข้อเอกัตศึกษา ปัญหาของแนวทางการจัดเก็บภาษีเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์

โดย นางสาวภัศราภรณ์ ใจเฉลี่ยว

รหัสประจำตัว 6380023534

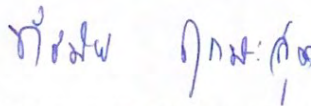
หลักสูตร ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชากฎหมายเศรษฐกิจ
คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หมวดวิชา ภาษีอากร

อาจารย์ที่ปรึกษา ศาสตราจารย์ทัชฌัย ฤกษ์ะสุด

ปีการศึกษา 2564

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้เอกัตศึกษานี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชากฎหมายเศรษฐกิจ

ลงชื่อ..........อาจารย์ที่ปรึกษา
(ศาสตราจารย์ทัชฌัย ฤกษ์ะสุด)

บทคัดย่อ

เอกัตศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาของแนวทางการปรับเปลี่ยนพิกัดและการจัดเก็บภาษีสำหรับ เครื่องตี้มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์ เพื่อหาแนวทางที่เหมาะสมในการนำมาปรับใช้ในการจัดเก็บภาษีสำหรับ เครื่องตี้มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์ของประเทศไทยได้ อันเนื่องมาจากกรมสรรพสามิตพิจารณาที่จะเพิ่มพิกัดทางภาษีของ เครื่องตี้มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์ให้สูงกว่าปกติที่มีพิกัดภาษีอัตราร้อยละ 14 แต่จะไม่ปรับเพิ่มเกินร้อยละ 22 จาก มุมมองว่าเครื่องตี้มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์นี้อาจเป็นสาเหตุให้เยาวชนหรือผู้บริโภคทั่วไปไม่แรงจูงใจในการบริโภค เครื่องตี้มแอลกอฮอล์มากขึ้น ซึ่งปัจจุบันเครื่องตี้มประเภทดังกล่าวเสียภาษีในอัตราร้อยละ 14 เช่นเดียวกับกลุ่ม เครื่องตี้มที่ให้ความหวานและเครื่องตี้มประเภทน้ำอัดลม เนื่องจากเครื่องตี้มดังกล่าวไม่มีแอลกอฮอล์ หรือมีแต่ไม่ถึงร้อยละ 0.5 จึงจัดเป็นประเภทเครื่องตี้มตามคํานิยามตามพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการจะปรับพิกัดอัตราภาษีสรรพสามิตเครื่องตี้มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์ให้เพิ่มขึ้น จะเป็นการขัดแย้งกับคํานิยามตามพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 อีกทั้งจะส่งผลให้ราคาสินค้าเพิ่มขึ้น ถือเป็นการตัดทางเลือกของผู้บริโภคที่ในปัจจุบันหันมาใส่ใจในสุขภาพมากขึ้น การบริโภคเครื่องตี้มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์จะสามารถทดแทนการตี้มเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ได้และจะช่วยลดการเกิดอุบัติเหตุจากการเมาแล้วขับ และช่วยแก้ปัญหาการตี้มแอลกอฮอล์ในสังคมไทยให้ลดลงได้

จากการศึกษาผู้เขียนได้นำหลักการของภาษีสรรพสามิตสำหรับเครื่องตี้มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์ของประเทศเยอรมนีมาประยุกต์ใช้เพื่อให้เป็นแนวทางแก้ไขการจัดเก็บภาษีเครื่องตี้มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์ในประเทศไทย ซึ่งมีทั้งแนวทางที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้และไม่สามารถประยุกต์ใช้ได้ โดยแนวทางที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ คือ การกำหนดคํานิยามที่ชัดเจนในส่วนของปริมาณแอลกอฮอล์ที่หากมีปริมาณแอลกอฮอล์น้อยกว่าร้อยละ 0.5 ก็จะไม่จัดว่าอยู่ในนิยามของเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ที่ต้องจัดเก็บภาษีตามอัตราภาษีของเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ แต่ในทางกลับกันแนวทางที่ไม่สามารถประยุกต์ใช้ได้ คือ การที่เครื่องตี้มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์ในประเทศไทยไม่ถูกจัดเก็บภาษีสรรพสามิตในส่วนของประเภทเครื่องตี้ม ซึ่งอาจทำให้เป็นการส่งเสริมให้ผู้บริโภคบริโภคเครื่องตี้มที่ฟุ่มเฟือย โดยจะขัดต่อวัตถุประสงค์ของการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตที่จะจำกัดการบริโภคสินค้าฟุ่มเฟือยทำให้เกิดความยุติธรรมในระบบภาษี จึงไม่สามารถนำหลักการของประเทศเยอรมนีในส่วนนี้มาประยุกต์ใช้ในประเทศไทยได้

ในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตของเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์สำหรับประเทศไทยนั้น ผู้เขียนขอเสนอแนะแนวทางให้มีการปรับปรุงพัฒนาการจัดเก็บภาษีสำหรับเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์และให้มีมาตรการรองรับเกี่ยวกับเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์ คือ ส่วนของพิกัดอัตราภาษีที่หากจะเปิดพิกัดภาษีใหม่สำหรับเครื่องดื่มที่มีปริมาณแอลกอฮอล์ต่ำกว่า 0.5 ดีกรีหรือเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์นี้ อาจทำให้มีผลกระทบต่อสินค้าประเภทอื่น เช่น ยารักษาโรคบางชนิดที่มีปริมาณแอลกอฮอล์ผสมอยู่ เป็นต้น และส่วนของนโยบายเพื่อควบคุมเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์ ซึ่งควรมีความร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดมาตรการการควบคุมเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์ที่ชัดเจน ทั้งในด้านฉลากสินค้า ด้านการโฆษณา และด้านการควบคุมการเข้าถึง เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้บริโภคและสังคมไทย

กิตติกรรมประกาศ

เอกัตศึกษาเรื่องปัญหาของแนวทางการปรับเปลี่ยนพิกัดและการจัดเก็บภาษีสำหรับเครื่องตีम्मอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์นี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยผู้เขียนได้รับความเมตตาและการสนับสนุนจากบุคคลหลายฝ่าย จึงขอขอบพระคุณทุกท่านมา ณ ที่นี้ ผู้เขียนขอขอบพระคุณท่านอาจารย์ ศาสตราจารย์ทัชฌัย ฤกษ์สุด ที่กรุณารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัยเป็นอย่างสูง แม้ว่าท่านจะมีภาระหน้าที่ต่างๆ ที่ต้องจัดการมากมาย แต่ท่านได้สละเวลาอันมีค่าเพื่อให้ความช่วยเหลือและให้คำแนะนำต่างๆ ตลอดจนช่วยตรวจทานและแก้ไขข้อบกพร่อง รวมถึงให้กำลังใจจนกระทั่งเอกัตศึกษาฉบับนี้สำเร็จโดยสมบูรณ์ตามความมุ่งหมายของผู้เขียน

ขอขอบพระคุณท่านอาจารย์คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อาจารย์พิเศษ และวิทยากรทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ในด้านกฎหมาย ภาษีอากร ตลอดจนความรู้ในด้านต่างๆ ให้สามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันและนำไปประยุกต์ใช้ในการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รวมทั้งเจ้าหน้าที่ประจำหลักสูตร ศศ.ม.ทุกท่าน ที่คอยให้คำแนะนำและช่วยเหลือตลอดการศึกษาในหลักสูตรนี้อย่างดีตลอดมา

สุดท้ายนี้ ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา และนางสาวธัญญ์ฉวีล พัฒนาพลกรสกุล ที่คอยสนับสนุนช่วยเหลือส่งเสริมการศึกษา และให้กำลังใจตลอดการศึกษา รวมถึงเพื่อนๆ ศศ.ม. รุ่น 23ทุกท่าน ที่คอยช่วยเหลือและแบ่งปันข้อมูลเอกสารความรู้ให้กันจนจบการศึกษา

ผู้เขียนหวังเป็นอย่างยิ่งว่า เอกัตศึกษาเล่มนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้สนใจ ตลอดจนสามารถนำไปประยุกต์ใช้หรือใช้เป็นความรู้เพื่อที่จะศึกษาเพิ่มเติมเพื่อประโยชน์ในภายภาคหน้าได้ แต่หากมีข้อบกพร่องประการใด ผู้เขียนขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียวและขออภัยมา ณ ที่นี้ด้วย

ปภัศราภรณ์ ใจเฉลียว

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	
กิตติกรรมประกาศ	
สารบัญตาราง	
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	4
1.3 สมมติฐานของการศึกษา	4
1.4 ขอบเขตการศึกษา	4
1.5 วิธีดำเนินการศึกษา	5
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
บทที่ 2 ภาษีสรรพสามิตสำหรับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์	
ในประเทศไทย	5
2.1 แนวคิดของภาษีสรรพสามิต	5
2.1.1 ความหมายภาษีสรรพสามิต	6
2.1.2 วัตถุประสงค์ของการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต	7
2.1.3 แนวคิดของการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต	7
2.1.4 หลักเกณฑ์ในการคัดเลือกสินค้า	8
2.2 หลักการของภาษีสรรพสามิตสำหรับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	9
2.2.1 ความหมายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	10
2.2.2 ฐานภาษี	10
2.2.3 อัตราภาษี	10
2.3 หลักการของภาษีสรรพสามิตสำหรับเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์	13
2.3.1 ความหมายเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์	14
2.3.2 ฐานภาษี	14
2.3.3 อัตราภาษี	15
2.3.4 มาตรการควบคุมเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์	17
2.4 เปรียบเทียบหลักเกณฑ์สินค้าที่ต้องจัดเก็บภาษีสรรพสามิตกับเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์	17
2.5 ปัญหาของแนวทางการจัดเก็บภาษีเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์	18

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 ภาษีสรรพสามิตสำหรับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์	
ในประเทศเยอรมนี	21
3.1 หลักการของภาษีสรรพสามิตสำหรับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	22
3.1.1 ความหมายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	22
3.1.2 ฐานภาษี	23
3.1.3 อัตราภาษี	24
3.2 หลักการของภาษีสรรพสามิตสำหรับเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์	25
3.2.1 ความหมายเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์	25
3.2.2 การจัดเก็บภาษีสรรพสามิตเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์	25
3.2.3 มาตรการควบคุมเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์	26
3.3 การเปรียบเทียบการจัดเก็บภาษีเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์	
ในประเทศไทยและประเทศเยอรมนี	26
บทที่ 4 แนวทางแก้ไขการจัดเก็บภาษีเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์ของประเทศเยอรมนี	
มาใช้กับประเทศไทย	28
4.1 ความเหมาะสมในการนำการจัดเก็บภาษีเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์	
ของประเทศเยอรมนีมาใช้ในประเทศไทย	29
4.2 การนำหลักการการจัดเก็บภาษีเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์ของประเทศ	
เยอรมนีมาใช้ในประเทศไทย	29
บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ	32
5.1 บทสรุป	32
5.1.1 หลักการของภาษีสรรพสามิตสำหรับเครื่องดื่มมอลต์ไม่มี	
แอลกอฮอล์ของประเทศไทย	33
5.1.2 ปัญหาของการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตของเครื่องดื่มมอลต์	
ไม่มีแอลกอฮอล์ของประเทศไทย	33
5.1.3 หลักการของภาษีสรรพสามิตสำหรับเครื่องดื่มมอลต์ไม่มี	
แอลกอฮอล์ของประเทศเยอรมนี	34
5.1.4 แนวทางแก้ไขการจัดเก็บภาษีเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์	
ของประเทศเยอรมนีมาใช้กับประเทศไทย	34
5.2 ข้อเสนอแนะ	35
บรรณานุกรม	37
ภาคผนวก	

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	อัตราภาษีสุราแช่ ภายใต้พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560	11
2	อัตราภาษีสุรากลั่น ภายใต้พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560	12
3	พิกัดอัตราภาษีสรรพสามิตของเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์	15
4	การเปรียบเทียบภาษีสรรพสามิตของเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์และ เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ประเภทเบียร์	16
5	หลักเกณฑ์สินค้าที่ต้องจัดเก็บภาษีสรรพสามิตสำหรับเครื่องดื่มมอลต์ ไม่มีแอลกอฮอล์	18
6	ประเภทเครื่องดื่มสุราของประเทศเยอรมนีตามสหภาพยุโรป	23
7	พิกัดอัตราภาษีสรรพสามิตของประเทศเยอรมนีของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	24
8	สรุปราคาและอัตราภาษีสรรพสามิตของเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์	27

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันอุตสาหกรรมเครื่องตีของไทย มีแนวโน้มขยายตัวแต่มีอัตราการเติบโตไม่สูงนัก เนื่องจากตลาดเครื่องตีสำคัญภายในประเทศ รวมถึงน้ำอัดลม เครื่องตีบำรุงกำลัง เบียร์ และสุรา เริ่มเข้าสู่ภาวะอิ่มตัวหลังพฤติกรรมผู้บริโภคใส่ใจในสุขภาพมากขึ้น อีกทั้งปัจจุบันมีมาตรการต่างๆจากภาครัฐ เพื่อลดอัตราการบริโภคเครื่องตีกลุ่มที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพ เช่น เครื่องตีแอลกอฮอล์ เครื่องตีที่มีส่วนผสมน้ำตาลมาก รวมถึงกำลังซื้อของกลุ่มผู้บริโภคฐานรากที่ยังอยู่ในระดับต่ำยังเป็นปัจจัยบั่นทอนการเติบโตของตลาด¹

สำหรับตลาดเครื่องตีแอลกอฮอล์ของไทยนั้น มีอัตราเติบโตที่ค่อนข้างต่ำในปัจจุบัน เนื่องด้วยผู้บริโภคระดับกลางและระดับล่างซึ่งเป็นกลุ่มผู้บริโภคหลักมีความระมัดระวังการใช้จ่ายมากขึ้น จากสถานการณ์เศรษฐกิจและพฤติกรรมของผู้บริโภคที่ใส่ใจในสุขภาพมากขึ้น กลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจประเภทเครื่องตีแอลกอฮอล์จึงได้มีการปรับกลยุทธ์ เพื่อขยายฐานของผู้บริโภคและเพื่อตอบสนองความต้องการ เพิ่มทางเลือกให้กับผู้บริโภคมากขึ้น โดยได้ออกจำหน่ายผลิตภัณฑ์เครื่องตีประเภทใหม่คือ “เครื่องตีมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์” ซึ่งถือเป็นส่วนผลิตภัณฑ์ใหม่ มีรูปลักษณ์และรสชาติไม่ต่างจากเครื่องตีเบียร์ที่มีแอลกอฮอล์แต่ได้มีการโฆษณาว่าเป็นเครื่องตีที่ไม่มีแอลกอฮอล์ ในแง่ของธุรกิจถือเป็นการแสวงหาโอกาสใหม่โดยพยายามสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ²

“เครื่องตีมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์” นั้นไม่ได้หมายความว่า เป็นเครื่องตีที่ไม่มีปริมาณแอลกอฮอล์ผสมอยู่เลย แต่มีในปริมาณที่ต่ำจนกฎหมายอนุญาตให้ใช้คำว่าไร้แอลกอฮอล์ในการเรียกผลิตภัณฑ์ได้ ซึ่งในไทยสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) กำหนดให้มีปริมาณแอลกอฮอล์คงเหลือในผลิตภัณฑ์ไม่เกินร้อยละ 0.5 โดยอนุญาตให้ทำการโฆษณาได้ แต่ต้องแสดงข้อความ ‘เครื่องตีมอลต์ที่ไม่มีแอลกอฮอล์ หรือสกัดแอลกอฮอล์ออก’ ควบคู่ทุกครั้ง และต้องไม่โฆษณาเชื่อมโยงถึงผลิตภัณฑ์เบียร์ หรือเครื่องตีที่มีแอลกอฮอล์ประเภทอื่น เพื่อไม่ให้เป็นการโฆษณาสรรพคุณที่ทำให้เกิดความเข้าใจผิดกับผู้บริโภคได้³ ซึ่งเครื่องตีมอลต์ไม่มี

¹ วิจัยกรุงศรี, แนวโน้มธุรกิจ/อุตสาหกรรมปี 2562-2564: อุตสาหกรรมเครื่องตี วิจัยกรุงศรี, พฤษภาคม 2562

² สำนักเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, ภาษีเบียร์ 0% กับความเป็นธรรมในระบบภาษี, มิถุนายน 2562

³ ไทยรัฐออนไลน์, แนวโน้มอุตสาหกรรมเครื่องตีแอลกอฮอล์, <https://www.thairath.co.th/news/business /market- business/1938888> (วันที่สืบค้น 1 พฤษภาคม 2564)

แอลกอฮอล์นี้มีกรรมวิธีในการผลิตเช่นเดียวกับเบียร์ทุกประการ ต่างกันเพียงได้ใช้กรรมวิธีเพื่อตั้งแอลกอฮอล์ออกไปโดยการนำไปต้ม หรือกรองเบียร์ที่ปรุงออกมาแบบปกติอีกครั้ง ซึ่งจะทำให้เบียร์มีรสชาติแย่ง แต่กระบวนการผลิตก็มีการพัฒนาเรื่อยมา จนปัจจุบันวิธีในการทำเบียร์ไร้แอลกอฮอล์นั้นสามารถทำให้มีรสชาติเหมือนเบียร์ทุกประการ เพียงแต่ไม่มีแอลกอฮอล์ เช่นเดียวกับกรณีของกาแฟที่ไม่มีคาเฟอีน ทำให้ผู้ดื่มไม่รู้สึกรึ้นมา⁴

อย่างไรก็ตาม ในแง่ของกฎหมาย รัฐจำเป็นต้องปรับตัวและมีมุมมองให้ทันกับกลยุทธ์ในรูปแบบใหม่ๆ ของภาคธุรกิจ โดยเฉพาะเครื่องมือการควบคุมทางภาษี เนื่องจากในแง่ของการตลาดที่โฆษณาว่าเครื่องดื่มปราศจากแอลกอฮอล์ แต่สื่อโฆษณาที่ออกมานั้นก็กลับยังคงมีลักษณะจูงใจในรูปลักษณะของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เช่นเดิม อาทิ เครื่องดื่มประเภทมอลต์ที่มีรูปลักษณะเหมือนกับเครื่องดื่มประเภทเบียร์เพียงแต่ระบุว่าไม่มีแอลกอฮอล์ ซึ่งในปัจจุบันก็ได้มีการทำการตลาด การโฆษณา ตลอดจนผลิตและจำหน่ายในประเทศไทยไปหลายยี่ห้อ

กรมสรรพสามิต มองว่าเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์นี้อาจเป็นสาเหตุให้เยาวชนหรือผู้บริโภคทั่วไปมีแรงจูงใจในการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากขึ้น เนื่องจากเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์นี้มีรูปลักษณะและรสชาติที่เหมือนกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จริงตามข้อกังวลของกระทรวงสาธารณสุข กรมสรรพสามิตจึงได้หารือกับกระทรวงการคลังเพื่อขอเปิดพิกัดภาษีใหม่ สำหรับการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตของเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์โดยตรง ซึ่งปัจจุบันเครื่องดื่มประเภทดังกล่าวเสียภาษีในอัตราร้อยละ 14 เช่นเดียวกับกลุ่มเครื่องดื่มที่ให้ความหวานและเครื่องดื่มประเภทน้ำอัดลม เนื่องจากเครื่องดื่มดังกล่าวไม่มีแอลกอฮอล์ หรือมีแต่ไม่ถึงร้อยละ 0.5 จึงจัดเป็นประเภทเครื่องดื่มตามค่านิยามตามพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 แต่หากเป็นเครื่องดื่มประเภทเบียร์ที่มีแอลกอฮอล์เกินกว่าร้อยละ 0.5 จะเสียภาษีในอัตราร้อยละ 22 ของราคาจำหน่ายปลีก แต่เนื่องจากเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์นั้นมีรูปลักษณะและรสชาติที่คล้ายกับเครื่องดื่มประเภทเบียร์ กรมสรรพสามิตจึงมองว่าอาจจำเป็นต้องแยกประเภทเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์ออกมาต่างหาก โดยอาจจะต้องพิจารณาเปิดพิกัดภาษีใหม่ให้สูงกว่ากลุ่มเครื่องดื่มทั่วไป แต่อาจไม่สูงเท่ากับพิกัดภาษีของเบียร์หรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์⁵

กรณีนี้ผู้ศึกษาเห็นว่า เครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์ไม่ได้เข้าเงื่อนไขและค่านิยามของสุราหรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 ที่จะต้องเสียภาษีในอัตราร้อยละ 22 ของราคาขายปลีก เนื่องจากเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์มีปริมาณของแอลกอฮอล์ต่ำกว่าร้อยละ 0.5 ซึ่งจะจัดว่าเป็น

⁴ กรมควบคุมโรค, กรมควบคุมโรคห่วงใยข้อเบียร์ 0% สร้างนักดื่มหน้าใหม่, <https://www.hfocus.org/content/2020/02/18474> (วันที่สืบค้น 12 พฤษภาคม 2564)

⁵ ไทยโพสต์, สรรพสามิต “ขคลังขอเปิดพิกัดใหม่ริตดภาษีเบียร์แอลกอฮอล์ 0% ซี ตอนนี้ เก็บในอัตราน้ำอัดลม”, <https://www.thaipost.net/main/detail/0000033489> (วันที่สืบค้น 20 พฤษภาคม 2564)

เครื่องดื่มน้ำที่ไม่มีแอลกอฮอล์ในอัตราร้อยละ 14 ของราคาขายปลีก อีกทั้งหากมีการปรับพิภักดิ์ภาษีสำหรับเครื่องดื่มมอลต์ที่ไม่มีแอลกอฮอล์ให้สูงขึ้น อาจทำให้ราคาต่อหน่วยของผลิตภัณฑ์สูงขึ้น และทำให้ผู้บริโภคเลือกจะดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์เหมือนเดิมหากราคาก็ต่างกันไม่มาก จึงถือเป็นการตัดทางเลือกของผู้บริโภคในปัจจุบัน มีแนวโน้มทางการตลาดและพฤติกรรมที่เห็นได้ชัดเจนว่าผู้บริโภคกำลังให้ความสำคัญกับสุขภาพมากขึ้น รวมถึงเครื่องดื่มมอลต์ที่ไม่มีแอลกอฮอล์ถือเป็นทางเลือกที่ดีในการทดแทนการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ เพื่อลดปัญหาสุขภาพ มีแคลอรีต่ำ ลดปัญหาโรคมะเร็งจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และอาจช่วยลดอุบัติเหตุจากการเมาแล้วขับในสังคมไทย ซึ่งสามารถตอบโจทย์ความต้องการของผู้บริโภคในยุคปัจจุบันได้ ฉะนั้นการปรับพิภักดิ์ภาษีสำหรับเครื่องดื่มมอลต์ที่ไม่มีแอลกอฮอล์ให้สูงขึ้นนั้นจึงดูเป็นการไม่เหมาะสมเนื่องจากเป็นเครื่องดื่มที่สามารถทดแทนการดื่มแอลกอฮอล์ แต่กลับมีการปรับพิภักดิ์ภาษีให้มีอัตราที่สูงขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

- (1) เพื่อศึกษาปัญหาของแนวทางการปรับเปลี่ยนพิภักดิ์และการจัดเก็บภาษีสำหรับเครื่องดื่มมอลต์ที่ไม่มีแอลกอฮอล์
- (2) เพื่อศึกษาสาระสำคัญของพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 ที่จะสามารถนำมาปรับใช้กับการจัดเก็บภาษีสำหรับเครื่องดื่มมอลต์ที่ไม่มีแอลกอฮอล์
- (3) เพื่อศึกษาถึงแนวทางการพิจารณาเพิ่มพิภักดิ์ทางภาษีสำหรับเครื่องดื่มมอลต์ที่ไม่มีแอลกอฮอล์เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้บริโภค

1.3 สมมติฐานของการศึกษา

แนวทางการจัดเก็บภาษีสำหรับเครื่องดื่มมอลต์ที่ไม่มีแอลกอฮอล์ให้มีอัตราภาษีสูงกว่าเครื่องดื่มทั่วไป แต่ต่ำกว่าเบียร์นั้น ไม่ถือเป็นประโยชน์สำหรับผู้บริโภคโดยตรง และจะทำให้ราคาของเครื่องดื่มมอลต์ที่ไม่มีแอลกอฮอล์สูงขึ้นและผู้บริโภคอาจกลับไปบริโภคเบียร์ที่มีแอลกอฮอล์ จึงไม่เป็นการช่วยลดปัญหาจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทั้งด้านสุขภาพหรือการลดอุบัติเหตุจากการเมาแล้วขับได้ ดังนั้น ควรหาแนวทางการจัดเก็บภาษีเครื่องดื่มมอลต์ที่ไม่มีแอลกอฮอล์ที่เหมาะสม

1.4 ขอบเขตการศึกษา

รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการปรับเปลี่ยนพิกัดทางภาษีสำหรับเครื่องตีมมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ บทความต่างๆ และจากหน่วยงานและองค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และกฎหมายตามพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 เพื่อวิเคราะห์และหาแนวทางการปรับเปลี่ยนพิกัดและการจัดเก็บภาษีสำหรับเครื่องตีมมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์

1.5 วิธีดำเนินการศึกษา

ดำเนินการวิจัยด้วยวิธีการศึกษาค้นคว้าเชิงเอกสาร (Documentary Research) โดยการศึกษารวบรวมข้อมูลจาก ตำราทางวิชาการ บทความ วิทยานิพนธ์ งานวิจัย รวมถึงข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต เป็นต้น เมื่อรวบรวมข้อมูลได้แล้วก็จะทำการประเมินถึงความครบถ้วน ถูกต้อง ความน่าเชื่อถือของข้อมูล เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลและเปรียบเทียบในแต่ละประเด็นที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อวิจัย

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- (1) ทำให้ทราบถึงปัญหาของแนวทางการปรับเปลี่ยนพิกัดและการจัดเก็บภาษีสำหรับเครื่องตีมมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์
- (2) ทำให้ทราบถึงสาระสำคัญของพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 ที่จะสามารถนำมาปรับใช้กับการจัดเก็บภาษีสำหรับเครื่องตีมมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์
- (3) ทราบและสามารถวิเคราะห์ถึงแนวทางการปรับเปลี่ยนพิกัดและการจัดเก็บภาษีสำหรับเครื่องตีมมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้บริโภค

บทที่ 2

ภาษีสรรพสามิตสำหรับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์ในประเทศไทย

ภาษีสรรพสามิตสำหรับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เป็นภาษีที่แต่ละประเทศมีการจัดเก็บเพื่อมุ่งหวังให้เป็นการแก้ปัญหาผลกระทบที่อาจเกิดจากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยรัฐบาลสามารถควบคุมการบริโภคและเพิ่มรายได้ให้แก่รัฐบาลได้ รวมถึงเพื่อสร้างความเป็นธรรมจากการจัดเก็บภาษีจากสินค้าและบริการที่ไม่จำเป็นต้องการดำรงชีวิตหรือสินค้าฟุ่มเฟือย อย่างไรก็ตาม ปัญหาที่เกิดจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์ซึ่งอาจเป็นเครื่องดื่มที่สามารถชักจูงให้มีการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากขึ้นนั้น รัฐบาลจึงต้องมีมาตรการการควบคุมการบริโภค เนื่องจากหากบริโภคมากเกินไปจะส่งผลกระทบต่อสุขภาพและเป็นอันตรายได้ ดังนั้น กรมสรรพสามิตจึงอาจนำเครื่องมือด้านภาษีสรรพสามิตมาใช้ในการแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดจากการบริโภคเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์

ภาษีสรรพสามิตสำหรับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์ในแต่ละประเทศมีความแตกต่างกันไป ขึ้นกับสภาพอุตสาหกรรม เศรษฐกิจ และสังคม ตลอดจนประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และประเพณีของประเทศนั้นๆ ความแตกต่างที่สำคัญคือ นโยบายโครงสร้างอัตราภาษีและระบบการบริหารจัดเก็บภาษีสุรา และเนื่องจากสุราเป็นสินค้าอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ จึงจำเป็นที่จะต้องศึกษาถึงแนวคิดและหลักการของภาษีสรรพสามิตอันก่อให้เกิดการยอมรับและมีการใช้ในประเทศไทย ซึ่งมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

2.1 แนวคิดของภาษีสรรพสามิต

แนวคิดของภาษีสรรพสามิต จะทำให้ทราบถึงการเริ่มต้นและพัฒนาการ การเปลี่ยนแปลงของภาษีสรรพสามิต โดยจะเป็นการศึกษาถึงรายละเอียดของการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต ความหมาย วัตถุประสงค์ รวมถึงแนวคิดของภาษีสรรพสามิต เพื่อความเข้าใจในพื้นฐานของภาษีสรรพสามิตได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

2.1.1 ความหมายภาษีสรรพสามิต

คำว่า “สรรพสามิต” ตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า Excise และตามพจนานุกรมไทย ภาษีสรรพสามิต ความหมายว่า อากรที่เก็บจากสิ่งประดิษฐ์และผลิตขึ้นในประเทศ⁶

ความหมายของคำว่า “ภาษีสรรพสามิต” มีผู้ให้คำนิยามไว้หลากหลาย ดังนี้

ภาษีสรรพสามิต คือ ภาษีที่เรียกเก็บจากการผลิต จากตลาด หรือการบริโภคเช่น เก็บจากสินค้าและโภคภัณฑ์ภายในประเทศในขณะที่ภาษีศุลกากรจัดเก็บจากสินค้านำเข้าและบางครั้งก็เก็บจากสินค้าส่งออกในประเทศ สหรัฐอเมริกานิยมเรียกกันว่า ภาษีการขาย แต่ไม่รวมถึงภาษีการขายทั่วไป หรือการขายโดยได้รับสิทธิพิเศษ แต่อาจรวมถึงภาษีการซื้อ หรือการใช้สินค้า และบริการต่างๆด้วย⁷

ภาษีสรรพสามิต เป็นภาษีทางอ้อมอีกชนิดหนึ่ง ที่สามารถผลักภาระไปยังผู้บริโภคได้ ฐานภาษีสรรพสามิต ได้แก่การบริโภคสินค้าหรือบริการบางชนิดที่มีลักษณะฟุ่มเฟือย ไม่จำเป็นต้องการดำรงชีพตามปกติ ขัดต่อศีลธรรมอันดี ทำลายสิ่งแวดล้อม เป็นอันตรายต่อสุขภาพ และบริการเพื่อความบันเทิงบางประเภท ตลอดจนสินค้าที่ได้รับสิทธิพิเศษจากรัฐ โดยแยกให้เห็นตัวอย่างดังนี้ ภาษีที่เก็บจากสินค้าที่ฟุ่มเฟือยไม่จำเป็นต้องการดำรงชีพ เช่น เครื่องแก้วคริสตัล ภาษีที่เก็บจากสินค้าหรือบริการที่ขัดต่อศีลธรรมอันดี เช่น ไพ่ การพนัน ภาษีที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม เช่น สารที่ทำลายชั้นบรรยากาศ ภาษีที่เกี่ยวกับความบันเทิง รถยนต์ ไนต์คลับ สถานอบ อบตัวและนวด ภาษีที่เก็บจากสินค้าที่ได้รับสิทธิประโยชน์จากรัฐ เช่น รถยนต์ เป็นต้น

ภาษีสรรพสามิตมีลักษณะเป็นภาษีการขายเฉพาะ ที่เรียกเก็บจากสินค้าประเภทใดประเภทหนึ่ง ซึ่งมีเหตุผลสมควรที่จะต้องรับภาระภาษีสูงกว่าปกติ โดยจัดอยู่ในประเภทภาษีทางอ้อม ผู้เสียภาษีสามารถผลักภาระภาษีที่ตนเสียไปให้กับผู้บริโภคได้ตลอดเวลา⁸

⁶ เขียวชัย เอี่ยมวรเมธ, พจนานุกรมไทย ฉบับใหม่, กรุงเทพมหานคร 2544, หน้า 123

⁷ ฐานัน มหาวรรคศิลป์, ภาษีสรรพสามิต: เครื่องมือนโยบายเพื่อแก้ปัญหามลพิษแวดล้อม, ภาคนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2543, หน้า 27

⁸ สาธิต รังคศิริ, ภาษีสรรพสามิตและอากรศุลกากร, เอกสารการสอนชุดวิชาการเงินธุรกิจและภาษีอากร ฉบับปรับปรุง, นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2538, หน้า 268

2.1.2 วัตถุประสงค์ของการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต

กรมสรรพสามิตได้สนองนโยบายของรัฐบาลในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และพลังงาน โดยเน้นบทบาทการดำเนินงานเพื่อสังคม สิ่งแวดล้อม และพลังงานใหม่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น กล่าวคือ ด้านสังคม กรมสรรพสามิตได้ใช้มาตรการทางภาษีในการจัดเก็บภาษีสินค้าและบริการที่บริโภคแล้วเป็นอันตรายต่อสุขภาพและสังคม ตลอดจนสินค้าฟุ่มเฟือย โดยการปรับปรุงอัตราภาษีสรรพสามิตของสุรากลั่น ชนิดสุราปรุงพิเศษและสุราพิเศษ เพื่อลดการบริโภคและลดค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษาสุขภาพของประชาชน

การจัดเก็บภาษีสรรพสามิตสินค้าและบริการมีวัตถุประสงค์หลักคือเพื่อสร้างรายได้แก่รัฐ และจำกัดควบคุม หรือเพิ่มต้นทุนในการบริโภคสินค้าหรือบริการบางประเภท ซึ่งโดยทั่วไปแล้ว การจัดเก็บภาษีสรรพสามิตจะมีวัตถุประสงค์สำคัญในการจัดเก็บ 3 ประการ ได้แก่

(1) จัดเก็บเพื่อเป็นรายได้ของรัฐ โดยรัฐจะเลือกจัดเก็บภาษีจากสินค้าและบริการบางประเภทที่แม้จะมีราคาสูงขึ้นจากการถูกจัดเก็บภาษี ผู้บริโภคก็ยังคงเลือกที่จะบริโภคสินค้าและบริการ

(2) จัดเก็บเพื่อการควบคุมและลดการบริโภค โดยภาษีสรรพสามิตจะถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือที่สำคัญอย่างหนึ่งในการลดปริมาณการบริโภคสินค้า เนื่องจากสินค้าบางประเภทนั้นเมื่อบริโภคเข้าไปแล้วจะก่อให้เกิดโทษต่อสุขภาพของผู้บริโภคและขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน เช่น ในกรณีของสินค้าสุรา ยาสูบ หรืออาจเป็นสินค้าที่เมื่อบริโภคแล้วจะก่อให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม เช่น ในกรณีของสินค้าน้ำมัน เป็นต้น

(3) เพื่อสะท้อนถึงต้นทุนจากผลกระทบภายนอกเชิงลบที่เกิดขึ้นกับสังคม ซึ่งเป็นไปตามหลักการ โดยการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตนี้เพื่อนำผลกระทบภายนอกที่เกิดขึ้นกลับเข้าไปเป็นปัจจัยในการตัดสินใจของผู้ก่อผลกระทบเพื่อให้สามารถตัดสินใจโดยมีดุลยภาพ

2.1.3 แนวคิดของการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต

แนวคิดของการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตเป็นการพิจารณาความคิดที่เป็นแนวทางดำเนินการและสาระสำคัญของภาษีสรรพสามิตที่ยึดถือเป็นแนวปฏิบัติ เพื่อให้ทราบแนวคิดและหลักการที่สำคัญบางประการที่รวมในภาษีสรรพสามิต ดังนี้

(1) ภาษีสรรพสามิตเป็นภาษีที่จัดเก็บจากการบริโภคสินค้าและบริการ

ภาษีสรรพสามิตเป็นภาษีที่จัดเก็บจากการบริโภคสินค้าและบริการของประชาชน ไม่ว่าจะเป็นสินค้าที่ผลิตภายในประเทศและจากการนำเข้ารวมถึงการบริการ เช่น รถยนต์นั่ง เรือยอชต์ สุรา สนามแข่งม้า หรือกิจการบันเทิงหย่อนใจ เป็นต้น การบริโภคสินค้าและบริการของประชาชนจึงเป็นมูลเหตุที่สำคัญของการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต อย่างไรก็ตาม สินค้าและบริการที่อยู่ในบังคับต้องเสียภาษีสรรพสามิตนั้นมีความทับซ้อนและมีความแตกต่างจากการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม กล่าวคือ ภาษีสรรพสามิตและภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นภาษีที่จัดเก็บจากสินค้าหรือบริการ เช่นเดียวกัน แต่มีความแตกต่างในกรณีที่ภาษีสรรพสามิตจัดเก็บจากสินค้าและบริการบางชนิดเท่านั้น ส่วนภาษีมูลค่าเพิ่มจัดเก็บจากสินค้าและบริการเป็นการทั่วไป

(2) ผู้บริโภคเป็นผู้รับภาระภาษีสรรพสามิต

รัฐบาลหรือหน่วยงานจัดเก็บภาษีมิได้เรียกเก็บภาษีจากประชาชนโดยตรงที่เป็นผู้บริโภคสินค้าและบริการ แต่ใช้วิธีเรียกเก็บภาษีจากผู้เสียภาษีตามกฎหมาย กล่าวคือ ผู้ประกอบอุตสาหกรรม ผู้ประกอบกิจการสถานบริการ ผู้นำเข้าหรือบุคคลตามที่กฎหมายกำหนด เพื่อความสะดวกในการบริหารงานจัดเก็บภาษี เมื่อผู้เสียภาษีตามกฎหมายเสียภาษีสรรพสามิตให้แก่รัฐหรือหน่วยงานของรัฐแล้ว จะผลักภาระภาษีสรรพสามิตที่ได้ชำระไปแล้วผ่านราคาสินค้าหรือบริการให้ผู้บริโภคสินค้าหรือผู้รับบริการที่ได้บริโภคสินค้าหรือรับบริการ ซึ่งส่งผลทำให้ภาษีสรรพสามิตมีลักษณะเป็นทางอ้อม อีกด้วย

2.1.4 หลักเกณฑ์ในการคัดเลือกสินค้า

การกำหนดหลักเกณฑ์การคัดเลือกสินค้าและบริการ เพื่อจัดเก็บภาษีสรรพสามิต ถือเป็นหลักเกณฑ์ที่สำคัญและเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปเพราะว่าความสำคัญหรือความถูกต้องเหมาะสมของการเก็บภาษีสรรพสามิตขึ้นอยู่กับหลักเกณฑ์ในการเลือกประเภทของสินค้า ถ้าใช้หลักเกณฑ์ในการเลือกไม่เหมาะสมก็จะเป็นการเข้าไปเกี่ยวข้องกับอุปสรรคในการเลือกบริโภคของประชาชนจนไม่เหมาะสมอาจจะเกิดผลเสียถึงด้านการจัดสรรทรัพยากรของประเทศได้⁹ สำหรับหลักเกณฑ์ในการเลือกสินค้าสำหรับภาษีสรรพสามิตนั้นมี 4 หลักเกณฑ์ ดังนี้

⁹ อรรถ ธรรมโน, ความรู้ทั่วไปของการคลัง, กรุงเทพมหานคร : อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง, 2548

(1) สินค้าและบริการที่บริโภคแล้วอาจก่อให้เกิดผลเสียต่อสุขภาพและศีลธรรมอันดี

สินค้าประเภทนี้ก่อให้เกิดผลเสียต่อผู้บริโภคเองและยังก่อให้เกิดต้นทุนทางสังคมด้วย ซึ่งรัฐจำเป็นต้องเข้าไปควบคุมดูแล

(2) สินค้าและบริการที่มีลักษณะฟุ่มเฟือย

เหตุผลที่ควรเก็บภาษีจากสินค้าฟุ่มเฟือยก็เพื่อเป็นการสร้างความเป็นธรรมในสังคมเพราะผู้มีรายได้สูงโดยปกติก็ใช้สินค้าที่มีคุณภาพสูงหรือฟุ่มเฟือยก็ควรต้องเสียภาษีมากกว่าผู้มีรายได้ต่ำที่จำเป็นต้องบริโภคสินค้าจำเป็น และเพื่อช่วยส่งเสริมการประหยัดเพราะเมื่อสินค้าหรือบริการที่ฟุ่มเฟือยต้องรับภาระภาษีสูงก็จะทำให้ราคาแพงขึ้น ประชาชนจะได้บริโภคสินค้าและบริการชนิดนั้นน้อยลงทำให้การออมทรัพย์สูงขึ้น

(3) สินค้าและบริการที่ได้รับประโยชน์เป็นพิเศษจากกิจการของรัฐ

เหตุผลในการจัดเก็บมี 2 ประการคือ ประการแรกจะช่วยให้ระบบภาษีมีความเหมาะสมยุติธรรมยิ่งขึ้น เนื่องจากว่ากิจการของรัฐบางประการให้ผลประโยชน์แก่คนบางกลุ่มเท่านั้นจึงควรเก็บภาษีจากกลุ่มคนที่ได้รับประโยชน์พิเศษ ประการที่ 2 เนื่องจากนโยบายส่งเสริมอุตสาหกรรมเพื่อทดแทนการนำเข้าได้รับประโยชน์เป็นพิเศษจากมาตรการต่างๆ ของรัฐ ทั้งด้านภาษีอากรและอื่นๆ จนสามารถตั้งอยู่ได้และทำให้รายได้ด้านอากรศุลกากรที่เคยได้จากการส่งสินค้านั้นเข้ามาจากต่างประเทศต้องขาดหายไปจึงควรเก็บภาษีสรรพสามิตจากสินค้าและบริการเหล่านั้นเป็นการทดแทนสินค้าประเภทนี้

(4) หลักเกณฑ์เบ็ดเตล็ด

ในบางโอกาสรัฐบาลอาจมีความจำเป็นต้องการรายได้หรือต้องการจำกัดการผลิตสินค้าอย่างใดอย่างหนึ่งเป็นการเฉพาะคราว ก็จัดให้มีการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตจากสินค้านั้นๆ เช่น ในยามสงคราม หรือยามที่รัฐต้องการบรรเทาความทุกข์ยากของคนจน เป็นต้น

2.2 หลักการของภาษีสรรพสามิตสำหรับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ภาษีสรรพสามิตสำหรับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เป็นภาษีที่จัดเก็บจากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ซึ่งมีเหตุผลสมควรที่จะต้องรับภาระภาษีสูงกว่าปกติ เนื่องจากเป็นสินค้าที่บริโภคแล้วอาจก่อให้เกิดผลเสียต่อสุขภาพและศีลธรรมอันดี มีลักษณะเป็นสินค้าฟุ่มเฟือยไม่จำเป็นต่อการดำรงชีพ

ในบทนี้จะอธิบายเกี่ยวกับเครื่องตีแอลกอฮอล์ ฐานภาษี อัตราภาษี และการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตจากเครื่องตีแอลกอฮอล์ต่อไป

2.2.1 ความหมายเครื่องตีแอลกอฮอล์

เครื่องตีแอลกอฮอล์ หรือ สุรา ตามบัญชีพิกัดอัตราภาษีสรรพสามิต ตอนที่ 13 สินค้าสุรา มิได้กำหนดนิยามของสินค้าสุราเหมือนกรณีสินค้าอื่น แต่มีการกำหนดนิยามของสินค้าสุราในมาตรา 152 กล่าวคือ "สุรา" ให้ความหมายความรวมถึงวัตถุทั้งหลายหรือของผสมที่มีแอลกอฮอล์ ซึ่งสามารถดื่มกินได้เช่นเดียวกับน้ำสุรา หรือซึ่งดื่มกินไม่ได้แต่เมื่อได้ผสมกับน้ำหรือของเหลวอย่างอื่นแล้วสามารถดื่มกินได้เช่นเดียวกับน้ำสุรา แต่ไม่รวมถึงเครื่องตีที่มีปริมาณแอลกอฮอล์ไม่เกิน 0.5 ดีกรี

2.2.2 ฐานภาษี

ปัจจุบันการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตสุราเป็นไปตามกฎกระทรวงกำหนดพิกัดอัตราภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 ภายใต้พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างอัตราภาษีจากการเก็บภาษีแบบสองเล็อกหนึ่งภายใต้การเก็บภาษีแบบผสม มาเป็นการเก็บภาษีแบบผสมเพียงอย่างเดียว ทำให้ลดความซับซ้อนในการคำนวณภาษี นอกจากนี้ยังปรับเพิ่มอัตราภาษีตามปริมาณและลดอัตราภาษีตามมูลค่า โดยมีเป้าหมายเพื่อลดการบริโภคปริมาณแอลกอฮอล์บริสุทธ์

2.2.3 อัตราภาษี

หากพิจารณาพิกัดอัตราภาษีสรรพสามิตแล้ว มีการกำหนดสินค้าสุราที่อยู่ในบังคับต้องเสียภาษีสรรพสามิตออกเป็น 2 ประเภทตามวิธีการผลิตดังนี้

(1) สุราแช่

ตามมาตรา 152 บัญญัติว่า "สุราแช่" หมายความว่า สุราที่ไม่ได้กลั่น และให้ความหมายความรวมถึงสุราแช่ที่ได้ผสมกับสุรากลั่นแล้ว แต่ยังมีแรงแอลกอฮอล์ไม่เกิน 15 ดีกรีด้วย โดยพิกัดอัตราภาษีสรรพสามิตจำแนกสุราแช่ออกเป็นประเภทย่อย 4 ประเภทคือ เบียร์ ไวน์และสปาร์กลิ่งไวน์ที่ทำจากองุ่น สุราแช่ผลไม้ที่มีส่วนผสมขององุ่นหรือไวน์องุ่น และสุราแช่ชนิดอื่นๆ อย่างไรก็ตาม กฎกระทรวงกำหนดพิกัดอัตราภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 ได้กำหนดระดับอัตราภาษีตามมูลค่าของสินค้าและอัตราตามปริมาณ ดังนี้

ชนิดสุรา	รายการ	อัตราภาษีตาม มูลค่า (ร้อยละ)	อัตราภาษีตามปริมาณ (บาทต่อลิตรแห่ง แอลกอฮอล์บริสุทธิ์)
(ก) ชนิดเบียร์	เบียร์โรงใหญ่	22	430
(ข) ชนิดไวน์และ สปาร์กลิงไวน์ที่ทำ จากองุ่น	1) ที่มีราคาขายปลีกแนะนำไม่เกิน 1,000 บาท	0	1,500
	2) ที่มีราคาขายปลีกแนะนำเกินกว่า 1,000 บาท	10	1,500
(ค) ชนิดสุราแช่ ผลไม้ที่มีส่วนผสม ขององุ่น	1) ที่มีแรงแอลกอฮอล์ไม่เกิน 7 ดีกรี และมีขนาด บรรจุไม่เกิน 0.330 ลิตร	10	150
	2) ชนิดอื่น ๆ นอกจาก 1)		
	-ที่มีราคาขายปลีกแนะนำไม่เกิน 1,000 บาท	0	900
	-ที่มีราคาขายปลีกแนะนำเกินกว่า 1,000 บาท	10	900
(ง) ชนิดอื่น ๆ นอกจาก (ก) (ข) และ (ค)	เช่น -สุราแช่ผลไม้ที่ไม่มีส่วนผสมขององุ่น -สุราแช่พื้นเมือง -อุ หรือสาโท หรือน้ำข้าว -กระแช่หรือน้ำตาลเมา	10	150

ตารางที่ 1 อัตราภาษีสุราแช่ ภายใต้พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560

(2) สุรากลั่น

"สุรากลั่น" ตามมาตรา 152 หมายความว่า สุราที่ได้กลั่นแล้ว และให้หมายความรวมถึงสุรากลั่นที่ได้ผสมกับสุราแช่แล้ว แต่มีแรงแอลกอฮอล์เกินกว่า 15 ดีกรีด้วย โดยพิกัดอัตราภาษีสรรพสามิตจำแนกสุราแช่ออกเป็นประเภทย่อย 2 ประเภทคือ สุราขาวและสุรากลั่นชนิดอื่นๆ ซึ่งปัจจุบันมีการกำหนดอัตราภาษีสุราแช่ในรูปแบบอัตราภาษีตามมูลค่า อย่างไรก็ตามกฎกระทรวงกำหนดพิกัดอัตราภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 ได้กำหนดระดับอัตราภาษีตามมูลค่าของสินค้าและอัตราตามปริมาณ ดังนี้

ชนิดสุรา	รายการ	อัตราภาษีตาม มูลค่า (ร้อยละ)	อัตราภาษีตามปริมาณ (บาทต่อลิตรแห่ง แอลกอฮอล์บริสุทธิ์)
(ก) สุราขาว	สุราขาว/ สุรากลั่นชุมชน	2	155
(ข) ชนิดอื่น ๆ นอกจาก (ก)	1) ที่สุราสามทับ 1. ที่นำไปใช้ในการอุตสาหกรรมหรือ การแพทย์หรือเภสัชกรรมหรือวิทยา ทั้งนี้ตาม หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด	0	0
	2. ที่นำไปทำการแปรสภาพ ทั้งนี้ตาม หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด	0	0
	3. ชนิดอื่น ๆ นอกจาก 1)	0	6
	2) ชนิดอื่น ๆ นอกจาก 1) - สุราผสม - สุราปรุงพิเศษ - สุราพิเศษ/วิสกี้ บรัันดี รัม ยิน วอดก้า ลิเคียว - สุรากลั่นอื่น ๆ	20	255

ตารางที่ 2 อัตราภาษีสุรากลั่น ภายใต้พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560

การคำนวณภาษีเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์

อัตราตามมูลค่า = ราคาขายปลีกแนะนำ คูณ อัตราภาษีตามมูลค่า (ร้อยละ)

(การเสียภาษีสินค้าตามมูลค่า ให้ถือตามราคาขายปลีกแนะนำ โดยไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม)

บวกด้วย

อัตราภาษีตามปริมาณ = (ขนาดภาชนะ(ลิตร) คูณ ดีกรี คูณ อัตราภาษี) ทหาร 100

ตัวอย่างการคำนวณภาษีสรรพสามิตเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ประเภทสุราแช่ (เบียร์)

เครื่องดื่มเบียร์ ก. ขนาดกระป๋อง 325 มิลลิลิตร(0.325 ลิตร) 5 ดีกรี ราคาขายปลีกแนะนำไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม 39 บาท (อัตราภาษีตามมูลค่า 22% อัตราตามปริมาณ 430 บาทต่อลิตรแห่งแอลกอฮอล์บริสุทธิ์)

วิธีคำนวณ

- (1) อัตราตามมูลค่า = 39 บาท คูณ 22% = 8.58 บาท
- (2) อัตราภาษีตามปริมาณ = (0.325 ลิตร คูณ 5 คูณ 430) ทหาร 100 = 6.99 บาท
- (3) จำนวนภาษีสรรพสามิต = อัตราตามมูลค่า 8.58 บวก อัตราภาษีตามปริมาณ 6.99 = 15.57 บาท

2.3 หลักการของภาษีสรรพสามิตสำหรับเครื่องดื่มมอลต์ที่ไม่มีแอลกอฮอล์

ปัจจุบันเครื่องดื่มมอลต์ที่ไม่มีแอลกอฮอล์ในประเทศไทย ถูกจัดเก็บภาษีตามพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ.2560 เนื่องจากเป็นเครื่องดื่มที่มีการสกัดแอลกอฮอล์ออกหรือลดปริมาณแอลกอฮอล์ลงให้ไม่เกิน 0.5 ดีกรี จึงจัดเป็นสินค้าเครื่องดื่ม และมีการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตตามอัตราภาษีเครื่องดื่มประเภท 02.02 (1) น้ำแร่ และน้ำอัดลม ที่เติมน้ำตาลหรือสารที่ทำให้เกิดความหวานอื่นๆ หรือที่ปรุงกลิ่นรสและเครื่องดื่มอื่นๆ แต่ไม่รวมถึงน้ำผลไม้และน้ำพืชผัก โดยมีรายละเอียดของเครื่องดื่มมอลต์ที่ไม่มีแอลกอฮอล์ ดังต่อไปนี้

2.3.1 ความหมายเครื่องดื่มนมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์

“เครื่องดื่มนมอลต์” เป็นเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมหลักคือเมล็ดพืชหรือเมล็ดพืชของต้นข้าวบาร์เลย์¹⁰

“เครื่องดื่มนมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์” มีลักษณะเป็นเครื่องดื่มโดยใช้กระบวนการผลิตที่เปลี่ยนแปลงไปเล็กน้อยจากการผลิตเบียร์ ซึ่งทำให้มีแอลกอฮอล์เหลือไม่เกินร้อยละ 0.5 หรือ 0.5 ดีกรี

“เครื่องดื่มนมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์ หรือ สกัดแอลกอฮอล์ออก” ตามกฎหมายของสำนักงานควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หรือสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กำหนดให้มีแอลกอฮอล์หลงเหลือไม่เกินร้อยละ 0.5 หรือ 0.5 ดีกรี โดยต้องเป็นแอลกอฮอล์ที่เกิดขึ้นจากกระบวนการในการผลิต¹¹ โดยเครื่องดื่มนมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์ มีกรรมวิธีผลิตโดยการดึงแอลกอฮอล์ออกมาโดยการต้ม หรือกรองเบียร์ที่ปรุงออกมาอีกครั้ง ซึ่งอาจทำให้เบียร์มีรสชาติแย่ง แต่กระบวนการผลิตก็มีการพัฒนาเรื่อยมาจนปัจจุบันมีรสชาติใกล้เคียงกับเครื่องดื่มเบียร์ที่มีแอลกอฮอล์

2.3.2 ฐานภาษี

ภายใต้พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 ฐานภาษีของเครื่องดื่มนมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์ จัดเก็บตามอัตราภาษีสินค้าเครื่องดื่ม โดยนอกจากจะจัดเก็บภาษีสินค้าเครื่องดื่มในอัตราตามมูลค่าแล้ว ยังกำหนดให้จัดเก็บภาษีตามปริมาณต่อหน่วย (หนึ่งลิตร) อีกด้วย โดยอัตราภาษีที่จัดเก็บตามปริมาณจะกำหนดได้ตามช่วงของปริมาณน้ำตาลที่มีอยู่ในเครื่องดื่ม ซึ่งหลักเกณฑ์การตรวจวัดปริมาณน้ำตาล ให้ตรวจวัดจากปริมาณน้ำตาลทั้งหมด (Total sugar) ที่อยู่ในสินค้าเครื่องดื่ม ทั้งน้ำตาลที่มีอยู่ตามธรรมชาติและน้ำตาลที่เติมอยู่ในกระบวนการผลิตโดยให้คำนวณปริมาณน้ำตาลที่ “กรัม” ต่อเครื่องดื่มปริมาตร 100 มิลลิลิตรในสินค้าเครื่องดื่มตามประเภท 02.02 (1) ดังนั้นฐานภาษีสรรพสามิตสำหรับเครื่องดื่มนมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์จึงจัดเก็บทั้งตามมูลค่าและตามปริมาณ ตามอัตราที่กำหนดในบัญชีท้ายกฎกระทรวงฉบับดังกล่าว

¹⁰ กรรมวิธีการผลิตเบียร์: ข้าวมอลต์”, สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ เล่มที่ 23 เรื่องที่ 10 การผลิตเบียร์, 2556

¹¹ กรมควบคุมโรค, สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์, กรมควบคุมโรค ทางการแพทย์อ่าวอ้างชื่อเบียร์ 0%, 2563

2.3.3 อัตราภาษี

ในปัจจุบัน ตามพิกัดอัตราภาษีสรรพสามิตแล้ว เครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์มีพิกัดอยู่ในอัตราภาษี เครื่องดื่มประเภท 02.02 (1) ดังนี้

ประเภท	รายการ	อัตราภาษี		
		ตาม มูลค่า	ตามปริมาณ	
			หน่วย	หน่วยละ
เครื่องดื่ม 02.02 (1)	น้ำแร่และน้ำอัดลม ที่เติมน้ำตาลหรือสารที่ทำให้หวานอื่น ๆ หรือปรุงกลิ่นรสและเครื่องดื่มอื่น ๆ แต่ไม่รวมถึงน้ำผลไม้หรือน้ำพืชผัก ทั้งนี้ การตรวจวัดปริมาณน้ำตาลให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด	14	ลิตร	0 บาท (เครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์มีปริมาณน้ำตาลไม่เกินกว่า 6 กรัมต่อ 100ลิตร) ¹²

ตารางที่ 3 พิกัดอัตราภาษีสรรพสามิตของเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์

การคำนวณภาษีเครื่องดื่ม

อัตราตามมูลค่า = ราคาขายปลีกแนะนำ คูณ อัตราภาษีตามมูลค่า (ร้อยละ)

(การเสียภาษีสินค้าตามมูลค่า ให้ถือตามราคาขายปลีกแนะนำ โดยไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม)

บวกด้วย

อัตราภาษีตามปริมาณ = อัตราภาษีตามปริมาณน้ำตาล คูณ (ปริมาตรสุทธิ หหาร 1,000)

¹² ข้อมูลโภชนาการเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์ ตราไฮเนเก้น 0.0 มีปริมาณน้ำตาล 0 กรัมต่อกระป๋อง (ปริมาณ 330 มิลลิลิตร)

ตัวอย่างการคำนวณภาษีสรรพสามิตเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์

เครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์ ยี่ห้อ ก. ขนาดกระป๋อง 330 มิลลิลิตร ราคาขายปลีกแนะนำไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม 39 บาท (อัตราภาษีตามมูลค่า 14% อัตราตามปริมาณ 0 บาทต่อลิตร)

วิธีคำนวณ

- (1) อัตราภาษีตามมูลค่า = 39 บาท คูณ (14 หาร 100) = 5.46 บาท
- (2) อัตราภาษีตามปริมาณ = 0 บาท เนื่องจากไม่มีปริมาณน้ำตาลในเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์
- (3) จำนวนภาษีสรรพสามิต = 0 บวก 5.46 = 5.46 บาท

จากการคำนวณภาษีสรรพสามิตทั้งเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์ และเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ประเภทเบียร์ จะพบว่าภาษีสรรพสามิตของเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์ ที่ ณ ปัจจุบันประเทศไทยจัดเก็บที่พิกัดอัตราภาษี 14% นั้นจะมีมูลค่าภาษีสรรพสามิตน้อยกว่าจำนวนมูลค่าภาษีสรรพสามิตของเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ประเภทเบียร์ที่จัดเก็บที่พิกัดอัตราภาษี 22% ด้วยมูลค่าต่อหน่วย ปริมาณต่อหน่วยที่เท่ากัน แต่มีมูลค่าราคาขายปลีกที่เท่ากัน แสดงให้เห็นว่าหากมีการปรับอัตราพิกัดภาษีของเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์เพิ่มขึ้น อาจทำให้ราคาขายเพิ่มขึ้นและสูงกว่าเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ประเภทเบียร์ ดังตารางเปรียบเทียบ ดังนี้

เครื่องดื่ม	มูลค่าต่อหน่วย (บาท)	ปริมาณต่อหน่วย (มิลลิลิตร)	ปริมาณแอลกอฮอล์ (ร้อยละ)	มูลค่าภาษีสรรพสามิตต่อหน่วย (บาท)
เครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์	39	330	0	5.46
เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ประเภทเบียร์	39	330	5	15.57

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบภาษีสรรพสามิตของเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์และเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ประเภทเบียร์

2.3.4 มาตรการควบคุมเครื่องดื่มนมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์

จากนิยามตามพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิตพ.ศ. 2560 จึงทำให้เครื่องดื่มที่มีปริมาณแอลกอฮอล์ไม่เกิน 0.5 ดีกรี ไม่ใช่เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และมีผลทำให้เครื่องดื่มดังกล่าวจะไม่ถูกควบคุมภายใต้กฎหมายว่าด้วยการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ทั้งพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522 โดยสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา และพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 เช่น การกำหนดข้อความบนฉลากและการห้ามโฆษณา เป็นต้น

2.4 การเปรียบเทียบหลักเกณฑ์สินค้าที่ต้องจัดเก็บภาษีสรรพสามิตกับเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์

หากเปรียบเทียบเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์กับหลักเกณฑ์การคัดเลือกสินค้าที่ต้องจัดเก็บภาษีสรรพสามิต ตามความเหมาะสมของการเก็บภาษีสรรพสามิต จะเป็นดังนี้

หลักเกณฑ์สินค้าที่ต้องจัดเก็บภาษีสรรพสามิต	เครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์
1. สินค้าก่อให้เกิดผลเสียต่อสุขภาพและศีลธรรมอันดี	<p>เข้าใจเนื่องไข เนื่องจาก</p> <p>-มีปริมาณแคลอรีอยู่ที่ประมาณ 60 กิโลแคลอรี¹³ซึ่งน้อยกว่าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ประเภทเบียร์ที่มีแคลอรีอยู่ที่ประมาณ 148 กิโลแคลอรี¹⁴ ในปริมาณที่เท่ากัน 330 มิลลิลิตร</p> <p>-มีปริมาณแอลกอฮอล์น้อยกว่า 0.5 ดีกรี ซึ่งน้อยกว่าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ประเภทเบียร์ที่มีปริมาณแอลกอฮอล์อยู่ที่ประมาณ 5 ดีกรี</p>
2. สินค้ามีลักษณะฟุ่มเฟือย	<p>เข้าใจเนื่องไข เนื่องจากเป็นสินค้าฟุ่มเฟือย ไม่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตประจำวัน จึงต้องรับภาระภาษีสูงเพื่อให้ประชาชนได้ตระหนักและจะได้บริโภคสินค้าน้อยลงทำให้การออมทรัพย์สินสูงขึ้น</p>

¹³ ข้อมูลโภชนาการเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์ ตราไฮเนเก้น 0.0 (ปริมาณ 330 มิลลิลิตร)

¹⁴ ข้อมูลโภชนาการ, Food Data Center, <https://fdc.nal.usda.gov/>

หลักเกณฑ์สินค้าที่ต้องจัดเก็บภาษีสรรพสามิต	เครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์
3. สินค้าที่ได้รับประโยชน์เป็นพิเศษจากกิจการของรัฐ	ไม่เข้าเงื่อนไข เนื่องจากเป็นสินค้าที่ไม่ได้รับประโยชน์พิเศษใดๆจากรัฐ
4. สินค้าที่ก่อให้เกิดมลภาวะหรือทำลายสิ่งแวดล้อม	ไม่เข้าเงื่อนไข เนื่องจากเป็นสินค้าที่ไม่ได้ก่อให้เกิดมลภาวะหรือทำลายสิ่งแวดล้อม

ตารางที่ 5 หลักเกณฑ์สินค้าที่ต้องจัดเก็บภาษีสรรพสามิตสำหรับเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์

จากการเปรียบเทียบข้างต้นแม้ว่าเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์จะมีปริมาณแคลอรีและปริมาณแอลกอฮอล์ ที่น้อยกว่าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ประเภทเบียร์ แต่หากบริโภคเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์ในปริมาณมากอาจทำให้เกิดผลเสียต่อสุขภาพได้ รวมถึงเข้าเงื่อนไขหลักเกณฑ์สินค้าที่มีลักษณะฟุ่มเฟือย จึงต้องเข้าเงื่อนไขเป็นสินค้าที่ต้องจัดเก็บภาษีสรรพสามิต โดยจัดอยู่ในสินค้าตอนที่ 2 เครื่องดื่ม ประเภท 02 (1) ในส่วนของเครื่องดื่มอื่นๆ ที่หมายถึงเครื่องดื่มต้องเป็นสิ่งซึ่งใช้เป็นเครื่องดื่มได้ ไม่เจือปนต้องไม่มีแอลกอฮอล์หรือหากมีแอลกอฮอล์จะมีได้โดยปริมาณไม่เกิน 0.5 ดีกรีและต้องบรรจุในภาชนะและฉีกไว้

2.5 ปัญหาของแนวทางการจัดเก็บภาษีเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์

ปัจจุบันภาพรวมตลาดเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์ในประเทศไทยในปี 2564 เติบโตอยู่ที่ประมาณ 1.97-1.99 แสนล้านบาท หรือเติบโตจากปีก่อนหน้าประมาณร้อยละ 0.5-1.5¹⁵ ทำให้ปัจจุบันอุตสาหกรรมเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์ในประเทศไทยมีหลากหลายประเภทมากขึ้น

ตามพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิตพ.ศ. 2560 ได้นิยามคำว่า “สุรา” โดยให้หมายความรวมถึง “วัตถุทั้งหลายหรือของผสมที่มีแอลกอฮอล์ ซึ่งสามารถดื่มกินได้เช่นเดียวกับน้ำสุรา หรือซึ่งดื่มกินไม่ได้ แต่เมื่อได้ผสมกับน้ำหรือของเหลวอย่างอื่นแล้วสามารถดื่มกินได้เช่นเดียวกับน้ำสุรา แต่ไม่รวมถึงเครื่องดื่มที่มีปริมาณแอลกอฮอล์ไม่เกิน 0.5 ดีกรี” จากนิยามดังกล่าวทำให้เครื่องดื่มที่มีปริมาณแอลกอฮอล์ไม่เกิน 0.5 ดีกรี ไม่ใช่เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และอยู่ภายใต้การจัดเก็บอัตราภาษีเครื่องดื่ม มีผลทำให้เครื่องดื่มดังกล่าวจะไม่ถูกควบคุมภายใต้กฎหมายว่าด้วยการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เช่น การกำหนดข้อความบนฉลากและการห้ามโฆษณา เป็นต้น

ปัญหาของแนวทางการจัดเก็บภาษีเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์สืบเนื่องจากการไม่มีพิกัดภาษีสรรพสามิตที่ชัดเจนสำหรับเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์ ซึ่งมีบรรจุน้ำตาล ทรายกลูโคส กระจ่างหรือขวด ที่มี

¹⁵ ธนาคารกรุงเทพ, ส่องตลาดเครื่องดื่ม Non-Alcohol โตสวนกระแสแม้โควิดระบอบ, <https://www.bangkokbanksme.com/en/non-alcohol-beverage-market-grows-covid>, (วันที่สืบค้น 10 กันยายน 2564)

รูปลักษณะที่ใกล้เคียงกับเครื่องตีประเภทเปียร์ที่มีแอลกอฮอล์ จากการที่กรมสรรพสามิตโดย นายพชร อนันตศิลป์ อธิบดีกรมสรรพสามิต ได้เปิดเผยข้อมูล ณ วันที่ 23 ธันวาคม พ.ศ.2562¹⁶ ว่า เพื่อความเป็นธรรมในระบบภาษี และป้องกันไม่ให้กลุ่มผู้บริโภคที่เป็นเยาวชนหันมาบริโภคเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์เพิ่มมากขึ้นตามข้อกังวล ของกระทรวงสาธารณสุข กรมสรรพสามิตจึงได้หารือกับกระทรวงการคลังเพื่อขอเปิดพิกัดภาษีใหม่ สำหรับการ จัดเก็บภาษีสรรพสามิตเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์โดยตรง ซึ่งปัจจุบันเครื่องดื่มประเภทดังกล่าวมีราคา จำหน่ายที่กระป๋องละ 39-99 บาท เสียภาษีในอัตราร้อยละ 14 เช่นเดียวกับกลุ่มเครื่องดื่มที่ให้ความหวานอย่าง เครื่องดื่มประเภทน้ำอัดลมหรือชาเขียว ประมาณกระป๋องละ 5-12 บาท แต่หากเป็นเครื่องดื่มประเภทเปียร์ที่มี แอลกอฮอล์จะเสียภาษีในอัตราร้อยละ 22 ของราคาจำหน่ายปลีก แล้วนำไปบวกกับภาษีปริมาณของแอลกอฮอล์ แต่เนื่องจากเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์นั้นมีรูปลักษณะที่คล้ายกับเครื่องดื่มประเภทเปียร์ กรมสรรพสามิตจึง จำเป็นต้องแยกประเภทออกมาต่างหาก ซึ่งจะต้องพิจารณาเปิดพิกัดภาษีใหม่ให้สูงกว่ากลุ่มเครื่องดื่มทั่วไป แต่อาจ ไม่สูงเท่ากับเปียร์หรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์¹⁷

จากการเปิดเผยข้อมูลของกรมสรรพสามิตดังกล่าวจึงเกิดเป็นปัญหาของแนวทางการจัดเก็บภาษีเครื่องดื่ม มอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์ว่าการที่จะเพิ่มพิกัดอัตราภาษีของเครื่องดื่มนี้ให้สูงขึ้นกว่าอัตราภาษีเครื่องดื่มที่จัดเก็บอยู่ใน ปัจจุบัน อาจก่อให้เกิดปัญหาหรือข้อขัดแย้ง ดังนี้

(1) การที่จะเพิ่มพิกัดอัตราภาษีของเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์ให้ใกล้เคียงกับภาษีเปียร์หรือภาษี เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์จะขัดกับคำนิยามของ สุราหรือเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ที่ได้กำหนดไว้ตาม พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 ที่กำหนดระดับแอลกอฮอล์ที่เกินกว่า 0.5 ดีกรี ว่าเป็นสุรา ฉะนั้นจาก นิยามดังกล่าวเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์ซึ่งเป็นเครื่องดื่มที่มีปริมาณแอลกอฮอล์ไม่เกิน 0.5 ดีกรีจึงไม่ถือเป็น เครื่องดื่มแอลกอฮอล์

(2) หากมีการเพิ่มพิกัดอัตราภาษีของเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์อาจส่งผลกระทบต่อราคาขายของ เครื่องดื่มให้สูงขึ้นและผู้ผลิตอาจผลักภาระภาษีดังกล่าวมาให้กับผู้บริโภคในรูปแบบของราคาขาย ซึ่งหากราคาขาย ต่อหน่วยสูงขึ้นก็จะทำให้ราคาต่อหน่วยของเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์สูงกว่าเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ประเภทเปียร์ซึ่งเป็นเครื่องดื่มที่มีรสชาติ รสสัมผัส กลิ่นและรูปลักษณะใกล้เคียงกัน อาจยังทำให้ผู้บริโภคหันกลับไป

¹⁶ กรุงเทพธุรกิจ, 'สรรพสามิต' เล็งเก็บภาษีเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ 0% ปีหน้า, <https://www.bangkokbiznews.com/news/859315>, (วันที่สืบค้น 15 กันยายน 2564)

¹⁷ ไทยโพสต์, สรรพสามิต “ขงคลังขอเปิดพิกัดใหม่ริตดภาษีเปียร์แอลกอฮอล์ 0% ซี ตอนนี้ เก็บในอัตราน้ำอัดลม”, <https://www.thaipost.net/main/detail/0000033489> (วันที่สืบค้น 20 พฤษภาคม 2564)

บริโภคเครื่องดื่มเปียร์ที่มีแอลกอฮอล์เหมือนเดิม และจะขัดแย้งกับการส่งเสริมให้ผู้บริโภคหลีกเลี่ยงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ลดการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

(3) จากปัจจุบันที่เครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์ไม่ได้ถูกจัดประเภทเป็นเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตามพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิตพ.ศ. 2560 จึงมีผลทำให้เครื่องดื่มดังกล่าวไม่ถูกควบคุมภายใต้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ที่เกี่ยวข้องในการกำกับดูแลเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ซึ่งเป็นเหตุให้กรมสรรพสามิตมีแนวคิดร่วมกับกระทรวงสาธารณสุขในการเพิ่มอัตราภาษีนี้ เพื่อจะสามารถเป็นแนวทางจำกัด ป้องกันไม่ให้กลุ่มผู้บริโภคที่เป็นเยาวชนหันมาบริโภคเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์และมีแรงจูงใจที่จะบริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์เพิ่มมากขึ้นอีกด้วย

บทที่ 3

ภาษีสรรพสามิตสำหรับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์ในประเทศเยอรมนี

ประเทศเยอรมนีถือเป็นหนึ่งในประเทศสมาชิกในสหภาพยุโรป (The European Union: EU) ซึ่งประกอบไปด้วยประเทศสมาชิกรวม 27 ประเทศ โดยแต่ละประเทศสมาชิกมีพัฒนาการ ประวัติศาสตร์และพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมที่แตกต่างกัน การมารวมกันเป็นสหภาพยุโรปเพื่อตกลงที่จะใช้ตลาดร่วมกันเป็นตลาดเดียว โดยการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตของประเทศเยอรมนีเป็นไปตามข้อกำหนดของสหภาพยุโรปซึ่งกำหนดในรูปคำสั่งของสภาสหภาพยุโรปหรือที่เรียกว่า “Council Directive” โดยการกำหนดนโยบายภาษี และบริหารจัดการเก็บภาษีสรรพสามิตในประเทศภายใต้กรอบการดำเนินงานที่ได้ตกลงกันในสหภาพยุโรป ได้มีการปรับให้สอดคล้องกันในระดับสหภาพยุโรปโดย Council Directive ซึ่งประกอบด้วยข้อบังคับทั่วไปและตามคำสั่งต่างๆ ที่ครอบคลุมเรื่องสรรพสามิตสำหรับผลิตภัณฑ์เฉพาะ

ภาษีสรรพสามิตสำหรับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์ ในประเทศเยอรมนี จึงมีข้อกำหนดเป็นไปตามแนวทางทั่วไปของสหภาพยุโรป โดยผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มแอลกอฮอล์รวมถึงผลิตภัณฑ์ เบียร์ สุรา ไวน์ ที่มีแอลกอฮอล์จะถูกเก็บภาษี ในขณะที่ไวน์ยังคงไม่ต้องเสียภาษี โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศเยอรมนีได้รับฉายานามว่าเมืองแห่งเบียร์ ทุกมุมเมืองมีโรงเบียร์ การดื่มเบียร์เป็นส่วนหนึ่งของชีวิตชาวเยอรมัน และระบบการกระจายอำนาจแก่ผู้ผลิตรายเล็กที่ดี ถือเป็นชาติแรกที่มีการเริ่มผลิตเบียร์ภายในครอบครัวเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของมื้ออาหาร การทำเบียร์ของประเทศเยอรมนีถือเป็นการเริ่มต้นของเบียร์ยุคใหม่ และเพื่อรักษาคุณภาพของเบียร์ที่แท้จริงไว้ ประเทศเยอรมนีจึงกำหนดกฎหมายเรื่องความบริสุทธิ์ของเบียร์ ว่าต้องผลิตมาจาก มอลต์ ฮอปส์ และน้ำเท่านั้น โดยจากปริมาณการบริโภคในประเทศเยอรมนีทำให้ภายในประเทศมีโรงเบียร์มากถึง 1,300 แห่ง มีแบรนด์เบียร์มากถึง 5,000 แบริด เฉพาะเบียร์อย่างเดียวมีการแบ่งประเภทไว้ถึง 40 ชนิด เรียกว่าเป็นประเทศที่มั่งคั่งสมบูรณ์ไปด้วยเบียร์ อย่างไรก็ตาม ประเทศเยอรมนีมีอัตราการเก็บภาษีที่ต่ำ รวมถึงมีราคาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ต่ำที่สุดในสหภาพยุโรป

3.1 หลักการของภาษีสรรพสามิตสำหรับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

หลักการของภาษีสรรพสามิตสำหรับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประเทศเยอรมนี ตามกฎหมายภาษีสรรพสามิตของสหภาพยุโรปมีการกำหนดผ่านการออกกฎหมายในรูปคำสั่งของสภาสหภาพยุโรป (Council Directives) โดยมีเป้าหมายที่จะลดความแตกต่างระหว่างโครงสร้างอัตราภาษีของแต่ละประเทศสมาชิกนำไปสู่ระบบภาษีสรรพสามิตที่เป็นเอกภาพ

ภาษีเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ถูกเก็บโดยศุลกากรของรัฐบาลกลาง รายได้เป็นของรัฐที่เป็นส่วนประกอบของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี

3.1.1 ความหมายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

นิยามของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประเทศเยอรมนีภายใต้การควบคุมของระบบภาษีสรรพสามิตสุราของสหภาพยุโรปนั้นจำแนกประเภทตามการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตออกเป็น 5 ประเภทได้แก่

(1) เบียร์ (Beer) หมายถึง ผลิตภัณฑ์ใดๆ ที่จัดอยู่ใน รหัส CN 2203 และเบียร์ที่ผสมกับเครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์ภายในรหัส CN 2206 มีแอลกอฮอล์เกิน 0.5 % abv

(2) ไวน์ (Wine) หมายถึง ผลิตภัณฑ์ที่จัดอยู่ใน รหัส CN 2204 และ 2205 มีแอลกอฮอล์ไม่เกิน 15 % ของระดับแอลกอฮอล์บริสุทธิ์ต่อปริมาตรโดยแอลกอฮอล์นั้นเกิดจากการหมักแช่ทั้งหมด หรือมีแอลกอฮอล์ไม่เกิน 18 % abv โดยแอลกอฮอล์เกิดจากการหมักแช่ทั้งหมด และไม่มีกรปรุ่งแต่งใดๆ โดย แบ่งออกเป็น 2 ชนิด คือ ไวน์ธรรมดา (Still Wine) และไวน์ที่มีฟองหรือสปาร์กลิ่งไวน์ (Sparkling Wine)

(3) สุราแช่ที่ไม่ใช่ไวน์และเบียร์ (Other Fermented Beverage) หมายถึงสุราแช่อื่นๆ ที่ไม่ใช่เบียร์และไวน์ จัดอยู่ในรหัส CN 2204 2205 2206 และมีแอลกอฮอล์ไม่เกิน 10 % abv หรือมีแอลกอฮอล์ไม่เกิน 15 % abv โดยแอลกอฮอล์เกิดจากการหมักแช่ทั้งสิ้น (Entirely Fermented) อาทิ ไชเดอร์ (Cider) เพอร์รี่ (Perry) ไวน์ผลไม้ (Fruit Wines) สาเก (Sake) และไวน์ชนิดอื่นๆ (Other Wines)

(4) ผลิตภัณฑ์แอลกอฮอล์แปรรูป (Intermediate Products) หมายถึงสุราที่มีแอลกอฮอล์ระหว่าง 1.2% และ 22% abv จัดอยู่ในรหัส CN 2204 2205 2206 ซึ่งไม่ใช่เบียร์ ไวน์ และสุราแช่ ทั้งนี้เป็นผลิตภัณฑ์แอลกอฮอล์แปรรูปได้ และแอลกอฮอล์นั้นไม่ได้เกิดจากการหมักแช่ทั้งหมด

(5) สุรากลั่น (Ethyl Alcohol) อยู่ในรหัส CN 2207 และ 2208 เอทิลแอลกอฮอล์ที่ไม่แปลงสภาพของความแรงแอลกอฮอล์โดยปริมาณ 80% หรือสูงกว่า และผลิตภัณฑ์ที่จัดอยู่ในรหัส CN 2204 2205 และ 2206 ซึ่งมีปริมาณเอทิลแอลกอฮอล์ที่สามารถเติมลงในเครื่องดื่มหมักโดยไม่ทำให้เสียรสชาติโดยผลิตภัณฑ์สุดท้ายเป็นเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์เกินกว่า 22% abv

รหัส CN (CN code) ¹⁸	ความหมาย
CN 2203	เครื่องดื่มเบียร์ที่ผลิตจากมอลท์
CN 2204	ไวน์ที่ทำจากองุ่นสด
CN 2205	ไวน์ที่ทำจากองุ่นสดที่ผ่านการปรุงแต่งด้วยสมุนไพร เครื่องเทศ พืชหรือสารอื่น ๆ
CN 2206	สุราแช่ที่ไม่ใช่ไวน์และเบียร์ เช่น Cider (เครื่องดื่มแอลกอฮอล์หมักทำจากน้ำแอปเปิล) เป็นต้น
CN 2207	เอทิลแอลกอฮอล์ที่ไม่แปลงสภาพของความแรงแอลกอฮอล์ 80% abv หรือสูงกว่า
CN 2208	เอทิลแอลกอฮอล์ที่เติมลงในเครื่องดื่มหมักโดยผลิตภัณฑ์สุดท้ายเป็นเครื่องดื่มที่มี แอลกอฮอล์เกินกว่า 22% abv

ตารางที่ 6 ประเภทเครื่องดื่มสุราของประเทศเยอรมนีตามสหภาพยุโรป

3.1.1 ฐานภาษี

ฐานภาษีการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตจากเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของเยอรมนีตามสหภาพยุโรป ต้องคำนวณจากอัตราตามปริมาณโดยไม่ขึ้นอยู่กับมูลค่าหรือราคาขาย ซึ่งอยู่ภายใต้ Council Directive 92/83/EEC และ Council Directive 92/84/EEC โดยนอกจากจะกำหนดถึงอัตราภาษีสรรพสามิตขั้นต่ำแล้วยังได้กำหนดถึงหลักการสำคัญที่กล่าวไว้ว่า “หลักเกณฑ์พื้นฐานที่เหมาะสมที่สุดสำหรับการจัดเก็บภาษีเอทิลแอลกอฮอล์คือการจัดเก็บจากปริมาณของแอลกอฮอล์บริสุทธิ์ ในขณะที่การจัดเก็บภาษีสรรพสามิตของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะพิจารณาจากปริมาณแอลกอฮอล์ของผลิตภัณฑ์” ซึ่งถือเป็นการรับรองถึงเจตนารมณ์ของสหภาพยุโรปในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตจากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

¹⁸ การค้าในสหภาพยุโรปจะจัดประเภทสินค้าตามระบบ CN หรือ Combined Nomenclature ซึ่งใช้กันโดยทั่วไปในระบบศุลกากรเพื่อกำหนดอัตราภาษี

3.1.2 อัตราภาษี

พิกัดอัตราภาษีสรรพสามิตเยอรมนีของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตามข้อกำหนดของสหภาพยุโรป มีดังนี้

ประเภท	อัตราตามสภาพ
เบียร์	0.787 ยูโรตามปริมาณแอลกอฮอล์ (ต่อเฮกโตลิตรต่อดีกรีพลาโต ¹⁹) (0.37บาท/ลิตร/ดีกรี) และ มีอัตราที่ต่ำสำหรับผู้ผลิตรายย่อย อัตราภาษีสรรพสามิตสำหรับโรงเบียร์ขนาดเล็ก (กำลังการผลิตต่อปีไม่เกิน 2 ล้านลิตร/ปี) อยู่ระหว่าง 0.4402 ถึง 0.6610 ยูโรต่อ เฮกโตลิตรต่อดีกรีพลาโต (0.21 บาท-0.31 บาท/ลิตร/ดีกรี)
ไวน์	Still Wine ได้รับยกเว้นไม่เสียภาษีสรรพสามิต
	Sparkling ที่มีแอลกอฮอล์ ไม่เกิน 6% 51.0 ยูโรต่อเฮกโตลิตร (24 บาท/ลิตร/ดีกรี)
สุราแช่ที่ไม่ใช่ไวน์และเบียร์	136.0 ยูโรต่อเฮกโตลิตร (64 บาท/ลิตร/ดีกรี)
ผลิตภัณฑ์แอลกอฮอล์แปรรูป	153.0 ยูโรต่อเฮกโตลิตร (72 บาท/ลิตร/ดีกรี)
สุรากลั่น	1,303.00 ยูโรต่อเฮกโตลิตรของปริมาณแอลกอฮอล์บริสุทธิ์ และ มีอัตราพิเศษสำหรับผู้ผลิตรายเล็ก (612 บาท/ลิตร)

ตารางที่ 7 พิกัดอัตราภาษีสรรพสามิตของประเทศเยอรมนีของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

¹⁹ เฮกโตลิตร (หรือ 100 ลิตร) (Hectolitre/Degrees of Plato179 or Degrees of actual alcoholic strength by volume of finished product)

พลาโต (Plato) คือค่าการวัดความหนาแน่น (Density) ของเบียร์ในรูปร้อยละหรือเปอร์เซ็นต์ของน้ำหนัก โดยปกติ 1 ดีกรีพลาโตมีค่าเท่ากับ 0.4 % ของ แอลกอฮอล์

3.2 หลักการของภาษีสรรพสามิตสำหรับเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์

เครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์ได้รับความนิยมอย่างมากในเยอรมนี โดยเป็นเครื่องดื่มที่เกิดขึ้นมานาน และเป็นเครื่องดื่มที่นิยมของชาวเยอรมันผู้ที่ชื่นชอบการดื่มเบียร์และต้องการดื่มโดยไม่ทำให้เกิดการมีไขมันและหลีกเลี่ยงแอลกอฮอล์ด้วยเหตุผลด้านสุขภาพหรือเพื่อการขับชื้ออย่างมั่นใจ โดยเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์ในเยอรมนีนี้ถูกผลิตขึ้นภายใต้กฎหมายความบริสุทธิ์ของประเทศเยอรมนี ซึ่งถือเป็นกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคที่เก่าแก่ที่สุดในโลกที่ยังคงมีผลบังคับใช้ในปัจจุบัน

สำหรับการจัดเก็บภาษีเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์ในประเทศเยอรมนีนั้น ผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์ในประเทศเยอรมนี หรือที่ในประเทศเยอรมนีนิยมเรียกกันว่า “Alcohol-Free Beer” ไม่จัดอยู่ในพิกัดของภาษีเบียร์ตามการควบคุมโดยกฎหมายของรัฐบาลกลางเยอรมนี เนื่องจากมีปริมาณแอลกอฮอล์น้อยกว่า 0.5% abv และได้รับการยกเว้นจากการจัดเก็บภาษีสำหรับภาษีเครื่องดื่ม (Beverage Tax) จึงทำให้เครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์ในประเทศเยอรมนี ไม่ถูกจัดเก็บภาษีสรรพสามิต

3.2.1 ความหมายเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์

เยอรมนีมีประวัติการผลิตเบียร์มายาวนานด้วยกฎหมายความบริสุทธิ์ของเบียร์ของประเทศเยอรมนีที่ยกย่องการผลิตเบียร์แบบดั้งเดิมด้วยเทคนิคการขจัดแอลกอฮอล์ที่เป็นนวัตกรรมใหม่ บางชนิดกลั่นด้วยวิธีปกติแล้วจึงขจัดแอลกอฮอล์ โดยมีปริมาณแอลกอฮอล์ที่เหลือน้อยกว่า 0.5% abv โดยการให้ความร้อนหรือกรอง อีกวิธีหนึ่งคือการยับยั้งการหมักเพื่อลดปริมาณของแอลกอฮอล์ในระหว่างกระบวนการหมัก ซึ่งยังคงไว้ทั้งรสชาติของเบียร์ และยังมีแคลอรีต่ำ

3.2.2 การจัดเก็บภาษีสรรพสามิตของเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์

ตามกฎหมายภาษีสรรพสามิตของเยอรมนีภายใต้กฎหมายของสหภาพยุโรป ไม่ได้จัดประเภทเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์เป็นเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ แม้ว่าจะมีรสชาติเหมือนเบียร์ และเป็นเครื่องดื่มที่เกิดจากกระบวนการหมักหรือกลั่นจากมอลต์ก็ตาม เนื่องจากตาม Directive 92/84/EEC นิยามว่า "เบียร์" เป็นเครื่องดื่มหมักที่มีแอลกอฮอล์ 0.5% หรือมากกว่าโดยปริมาตร และกลั่นหรือผลิตจากมอลต์ ทั้งหมดหรือบางส่วน หรือจากสิ่งทดแทนใดๆ

เครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์จึงไม่ถูกจัดเก็บภาษีสรรพสามิตเยอรมนีภายใต้กฎหมายของสหภาพยุโรป เนื่องจากมีปริมาณแอลกอฮอล์ที่ต่ำกว่า 0.5% โดยปริมาตร

3.2.3 มาตรการควบคุมเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์ของประเทศเยอรมนี

จากการที่ประเทศเยอรมนีไม่จัดประเภทเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์เป็นเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ทำให้มีมาตรการควบคุมเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์เหมือนกับเครื่องดื่มที่สามารถจำหน่ายและบริโภคได้ทั่วไป และมีการกำหนดให้ระบุฉลากบนสินค้าว่าเป็น “Alcohol-Free Beer” ให้ชัดเจนเพียงเท่านั้น โดยไม่มีการอ้างคุณประโยชน์ทางโภชนาการและสุขภาพ ที่ทำให้เข้าใจผิด หลอกลวงหรือก่อให้เกิดความผิดพลาดเกี่ยวกับคุณค่าและความปลอดภัย

3.3 การเปรียบเทียบการจัดเก็บภาษีเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์ในประเทศไทยและประเทศเยอรมนี

การจัดเก็บภาษีสรรพสามิตของเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์ในประเทศไทยและเยอรมนี เพื่อให้เห็นถึงความชัดเจนจึงเปรียบเทียบส่วนที่เป็นสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

(1) ความหมายของเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์

ตามที่กรมสรรพสามิตร่วมกับสำนักงานควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ได้ให้นิยามของ เครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์ หรือ สกัดแอลกอฮอล์ออก ว่า เป็นเครื่องดื่มหมักที่มีส่วนผสมหลักคือเมล็ดพืชหรือเมล็ดพืชของต้นข้าวบาร์เลย์โดยกำหนดให้มีแอลกอฮอล์หลงเหลือไม่เกินร้อยละ 0.5 หรือ 0.5 ดีกรี โดยต้องเป็นแอลกอฮอล์ที่เกิดขึ้นจากกระบวนการในการผลิต ซึ่งมีความหมายและลักษณะที่เหมือนกับประเทศเยอรมนี คือ เป็นเครื่องดื่มที่ได้จากการผลิตเบียร์ด้วยเทคนิคการขจัดแอลกอฮอล์ เพื่อลดปริมาณของแอลกอฮอล์ในระหว่างกระบวนการหมัก ซึ่งยังคงไว้ทั้งรสชาติของเบียร์ โดยมีปริมาณแอลกอฮอล์ไม่เกินร้อยละ 0.5 abv

(2) หลักการของการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตของเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์

ในปัจจุบันหลักการของการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตของเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์ของประเทศไทยได้จัดเก็บอยู่ในพิกัดอัตราภาษีของเครื่องดื่ม ประเภท น้ำอัดลมที่เติมน้ำตาลหรือสารที่ทำให้หวานอื่น ๆ หรือปรุงกลิ่นรสและเครื่องดื่มอื่น เนื่องจากไม่ได้ให้นิยามของเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์หรือสุรา ตามนิยามภายใต้พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 ว่า สุรา ให้หมายความรวมถึงวัตถุทั้งหลายหรือของผสมที่มีแอลกอฮอล์ ซึ่งสามารถดื่มกินได้เช่นเดียวกับน้ำสุรา หรือซึ่งดื่มกินไม่ได้แต่เมื่อได้ผสมกับน้ำหรือของเหลวอย่างอื่นแล้วสามารถดื่มกินได้เช่นเดียวกับน้ำสุรา แต่ไม่รวมถึงเครื่องดื่มที่มีปริมาณแอลกอฮอล์ไม่เกิน 0.5 ดีกรีแอลกอฮอล์

สำหรับประเทศเยอรมนีนั้น หลักการของการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตของเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์ ไม่มีการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตทั้งภายใต้ของพิกัดของเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ เนื่องจากไม่เข้านิยามของ สุราหรือ เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ โดยภายใต้การควบคุมของระบบภาษีสรรพสามิตสุราของสหภาพยุโรปนั้น กำหนดไว้ว่า เครื่องดื่มเบียร์ คือผลิตภัณฑ์ที่ผลิตจากมอลต์โดยมีแอลกอฮอล์เกิน 0.5 % abv อีกทั้งในประเทศเยอรมนีไม่มีการ จัดเก็บภาษีสรรพสามิตสำหรับเครื่องดื่ม น้ำแร่หรือน้ำอัดลม จึงทำให้เครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์ในประเทศ เยอรมนีไม่ต้องเสียภาษีสรรพสามิต

(3) อัตราภาษีสรรพสามิตของเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์

ประเทศ	ราคาต่อหน่วย	ภาษีสรรพสามิต	
		อัตราตามมูลค่า	อัตราตามปริมาณ
ไทย	39 บาทต่อ 330 มิลลิลิตร	ร้อยละ 14 ตามพิกัดภาษี เครื่องดื่ม	0 ปริมาณน้ำตาลต่ำกว่ากำหนด ²⁰
เยอรมนี	32 บาทหรือประมาณ € 0.8 ต่อ 500 มิลลิลิตร	0 ไม่มีการจัดเก็บ ภาษีเครื่องดื่ม	0 ไม่มีการจัดเก็บภาษีตามปริมาณ น้ำตาล

ตารางที่ 8 สรุปราคาและอัตราภาษีสรรพสามิตของเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์

จากตารางเปรียบเทียบราคาและอัตราภาษีสรรพสามิตของเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์ข้างต้น จะ เห็นได้ว่าราคาของเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์ของประเทศไทยจะมีราคาที่สูงมากกว่าประเทศเยอรมนี ทั้งที่ ประเทศไทยมีปริมาณเครื่องดื่มต่อหน่วยที่น้อยกว่า เนื่องจากในราคาขายของผลิตภัณฑ์นั้นได้มีการรวมภาษี สรรพสามิตที่ผู้ผลิตจะต้องชำระเข้าเป็นส่วนหนึ่งในราคาขายถือเป็นการผลักภาระให้กับผู้บริโภค

²⁰ พิกัดอัตราภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 เครื่องดื่มพิกัด 02.02 (1) อัตราตามปริมาณความหวานน้ำตาลไม่เกิน 6 กรัมต่อ 100 มิลลิลิตร จัดเก็บ 0 บาท ต่อลิตร ซึ่งเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์มีปริมาณน้ำตาล 0 กรัมต่อ 100 มิลลิลิตร

บทที่ 4

แนวทางแก้ไขการจัดเก็บภาษีเครื่องตีนมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์ของประเทศเยอรมนีมาใช้กับประเทศไทย

จากการศึกษาทำให้ทราบถึงลักษณะของภาษีสรรพสามิตว่าเป็นการเก็บภาษีจากสินค้าเฉพาะอย่าง ซึ่งเป็นสินค้าที่สมควรได้รับการภาษีสูงกว่าสินค้าปกติทั่วไป เนื่องจากเป็นสินค้าที่รัฐต้องควบคุมการบริโภคหรือมีผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนในประเทศโดยมีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาสินค้าที่มีการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตที่สำคัญคือเป็นสินค้าที่หากบริโภคแล้วอาจก่อให้เกิดผลเสียต่อสุขภาพและศีลธรรมอันดี เป็นสินค้าที่ไม่จำเป็นหรือมีลักษณะฟุ่มเฟือย จากหลักเกณฑ์ในการพิจารณาเพื่อจัดเก็บภาษีสรรพสามิตนี้จึงเห็นได้ว่า เครื่องตีนมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์ เป็นสินค้าที่ไม่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวันโดยทั่วไป ไม่จำเป็นต่อการครองชีพและถือเป็นสินค้าที่ฟุ่มเฟือย สำหรับประเทศไทยหลักการจัดเก็บภาษีเครื่องตีนมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์ จัดอยู่ในประเภทสินค้า ตอนที่ 2 เครื่องตีนม ประเภท 02.01 น้ำแร่เทียม น้ำโซดา และน้ำอัดลมที่ไม่เติมน้ำตาลหรือสารที่ทำให้หวานอื่น ๆ หรือที่ปรุงกลิ่นรส และเครื่องดื่มอื่นๆ แต่ไม่รวมถึงน้ำผลไม้หรือน้ำพืชผัก โดยในเครื่องดื่มอื่นๆนี้จะหมายถึงเครื่องดื่มต้องเป็นสิ่งซึ่งใช้เป็นเครื่องดื่มได้ ไม่เจือปนต้องไม่มีแอลกอฮอล์หรือหากมีแอลกอฮอล์จะมีได้โดยปริมาตรไม่เกินร้อยละ 0.5 และต้องบรรจุในภาชนะและฉีกไว้ ซึ่งเมื่อศึกษาหลักเกณฑ์การจัดเก็บภาษีสรรพสามิตของประเทศเยอรมนีซึ่งเป็นประเทศที่มีการบริโภคเบียร์ในปริมาณมากรวมถึงเป็นต้นกำเนิดของเครื่องตีนมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์ หากนำหลักการจัดเก็บภาษีของประเทศเยอรมนีมาประยุกต์ใช้กับการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตเครื่องตีนมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์ของประเทศไทยที่กำลังมีการพิจารณาการเพิ่มพิกัดอัตราภาษีของเครื่องดื่มดังกล่าว รวมถึงความเหมาะสมในการนำมาตรการทางภาษีมาใช้และนโยบายที่เกี่ยวข้องต่างๆเพื่อใช้ในการควบคุมการบริโภคให้เหมาะสมโดยมุ่งเน้นประโยชน์ของผู้บริโภคและประชาชนของประเทศเป็นหลัก สามารถวิเคราะห์ได้ดังต่อไปนี้

4.1 ความเหมาะสมในการนำการจัดเก็บภาษีเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์ของประเทศเยอรมนีมาใช้ในประเทศไทย

การจัดเก็บภาษีเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์ของประเทศเยอรมนีนั้นไม่ได้จัดเครื่องดื่มดังกล่าวอยู่ในพิกัดอัตราที่ต้องเสียภาษี โดยมีความชัดเจนว่าเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์ไม่ได้เข้าเงื่อนไขตามคำนิยามของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เนื่องจากมีปริมาณแอลกอฮอล์น้อยกว่า 0.5% abv จึงไม่ต้องมีภาระที่จะต้องเสียภาษีสรรพสามิต โดยในประเทศไทยนั้นก็มีการกำหนดคำนิยามของทั้งเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ว่าต้องเป็นเครื่องดื่มที่มีปริมาณแอลกอฮอล์มากกว่าร้อยละ 0.5 ดีกรี และในส่วนเครื่องดื่มที่มีปริมาณแอลกอฮอล์น้อยกว่าร้อยละ 0.5 นั้นให้จัดอยู่ในพิกัดอัตราภาษีเครื่องดื่ม เพราะฉะนั้น ประเทศไทยจึงควรมีการจัดเก็บภาษีเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์ที่ชัดเจน เนื่องจากเป็นเครื่องดื่มที่มีปริมาณแอลกอฮอล์น้อยกว่าร้อยละ 0.5 และการจัดเก็บภาษี ณ ปัจจุบันก็อยู่ภายใต้พิกัดภาษีเครื่องดื่มแล้ว ซึ่งตรงตามคำนิยามที่ได้มีการกำหนดไว้แล้วตามพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 หากจะมีการการปรับอัตราภาษีให้เพิ่มขึ้นอีกจะทำให้ขัดแย้งกับคำนิยาม และทำให้ผู้บริโภคเกิดความสับสนและเกิดความไม่ชัดเจนในหลักการจัดเก็บที่ถูกต้องและเป็นธรรม ตามวัตถุประสงค์ของภาษีสรรพสามิตที่นอกเหนือจากเพื่อการควบคุมการบริโภคสินค้าที่ไม่มีความจำเป็น สินค้าที่มีความฟุ่มเฟือย หรือที่สามารถส่งผลเสียต่อสุขภาพและศีลธรรมอันดี และเพื่อลดการบริโภคและลดผลกระทบด้านต่างๆ ที่เกิดจากการบริโภคสินค้าเหล่านั้น

4.2 การนำหลักการการจัดเก็บภาษีเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์ของประเทศเยอรมนีมาใช้ในประเทศไทย

จากการศึกษาหลักการการจัดเก็บภาษีเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์ ที่มีปริมาณแอลกอฮอล์ไม่เกิน 0.5 ดีกรีของประเทศไทยและประเทศเยอรมนี จะพบว่าการนำหลักเกณฑ์การจัดเก็บภาษีของประเทศเยอรมนีมาประยุกต์ใช้นั้น มีทั้งสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้และบางส่วนที่ไม่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้และควรปรับให้เหมาะสมกับประเทศไทย ดังนี้

(1) การจัดเก็บภาษีเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์ของประเทศเยอรมนีที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้

นิยามการจำกัดความหมายของเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์เพื่อใช้จัดประเภทสินค้าในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตของประเทศเยอรมนีนั้นถือว่ามีลักษณะที่เหมาะสมชัดเจนคือ เครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์นั้นไม่จัดอยู่ในพิกัดของภาษีเบียร์ตามการควบคุมโดยกฎหมายของรัฐบาลกลางเยอรมนี เนื่องจากมีปริมาณแอลกอฮอล์น้อย

กว่า 0.5% abv หากพิจารณาจากปริมาณของแอลกอฮอล์ในสินค้าดังกล่าวก็ถือว่าตรงตามนิยามที่ไม่จัดอยู่ใน เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์และไม่จัดอยู่ในพิภคของภาษีเบียร์ ซึ่งในส่วนของกรรณินยามความหมายของสินค้าดังกล่าว ประเทศไทย ณ ปัจจุบัน ก็มีการใช้นิยามของสินค้าที่จะจัดอยู่ในสินค้าเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ว่าจะต้องมีปริมาณ แอลกอฮอล์เกินกว่าร้อยละ 0.5 เช่นเดียวกัน จากกรมสรรพสามิตที่ประกาศใช้พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ.2560 โดยแก้ไขนิยามคำว่า“สุรา” จะไม่รวมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่มีปริมาณแอลกอฮอล์ไม่เกิน 0.5 ดีกรี ซึ่ง ไม่ถือเป็นเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ แต่จัดอยู่ในสินค้าประเภทที่ต้องมีการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตประเภทเครื่องดื่ม

การจัดเก็บภาษีเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์ของประเทศเยอรมนีที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ ใน ประเทศในส่วนของกรรณินยามที่กำหนดค่านิยามที่ชัดเจนในส่วนของปริมาณแอลกอฮอล์ที่หากมีปริมาณแอลกอฮอล์น้อย กว่า 0.5% abv ก็จะไม่จัดว่าอยู่ในนิยามของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ที่ต้องจัดเก็บภาษีตามอัตราภาษีของเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์

(2) การจัดเก็บภาษีเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์ของประเทศเยอรมนีที่ไม่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ ได้อย่างเหมาะสม

ประเทศเยอรมนีถือเป็นประเทศที่มีอุตสาหกรรมเบียร์รวมถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ค่อนข้างเติบโต และมีการ เก็บภาษีจากเบียร์ที่ต่ำที่สุดในยุโรป และไม่มีการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตในส่วนของภาษีเครื่องดื่มหรือภาษี น้ำตาล ด้วยวิวัฒนาการ วัฒนธรรมและสังคมที่ในประเทศเยอรมนีการบริโภคเบียร์เป็นสิ่งที่เป็นที่ยอมรับและอาจ ถือเป็นสินค้าที่บริโภคกันในชีวิตประจำวันอย่างปกติ จึงทำให้ราคาต่อหน่วยของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ประเภทเบียร์ และเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์นั้นมีราคาค่อนข้างต่ำ โดยเฉลี่ยราคาเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์ ต่อ 500 มิลลิลิตร มีราคาเพียง 30-32 บาทเท่านั้น ซึ่งหากเทียบกับประเทศไทยที่มีราคาของเครื่องดื่มมอลต์ไม่มี แอลกอฮอล์ด้วยปริมาณ 500 มิลลิลิตรเท่ากันนั้น จะมีราคาขายอยู่ที่ประมาณ 59 บาท เนื่องจากประเทศไทย ณ ปัจจุบัน เครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์ถูกจัดเก็บภาษีสรรพสามิตในประเภทเครื่องดื่มในอัตราร้อยละ 14 จึงทำ ให้มีราคาต่อหน่วยที่สูงกว่าเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์ของประเทศเยอรมนี

อย่างไรก็ดีการจัดเก็บภาษีเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์ของประเทศเยอรมนีจึงไม่สามารถนำมา ประยุกต์ใช้ได้เหมาะสม ในส่วนของเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์ที่ไม่ถูกจัดเก็บภาษีสรรพสามิตในส่วนของ ประเภทเครื่องดื่ม อาจทำให้เป็นการส่งเสริมให้ผู้บริโภคบริโภคเครื่องดื่มที่ฟุ่มเฟือย ไม่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตได้ หากราคาต่อหน่วยที่ถูกกลง และขัดแย้งกับนิยามของสินค้าประเภทเครื่องดื่มตามพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ.2560 ที่ได้กำหนดไว้ ฉะนั้นแล้วในส่วนของกรรณินยามที่ไม่จัดเก็บภาษีสรรพสามิตในส่วนของภาษีเครื่องดื่มของ เครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์จึงถือว่าอาจไม่เหมาะสมที่จะนำมาประยุกต์ใช้ในประเทศไทย

จากการพิจารณาความเหมาะสมในการนำการจัดเก็บภาษีเครื่องตี้มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์ของประเทศเยอรมนีมาใช้ในประเทศไทยนั้นจะพบว่า จะช่วยทำการแก้ไขปัญหาของแนวทางการจัดเก็บภาษีเครื่องตี้มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์ของประเทศไทยได้ว่าการจะปรับขึ้นอัตราภาษีของเครื่องตี้มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์ให้เพิ่มขึ้นจากอัตราภาษีเครื่องตี้มมอลต์ ที่มีนิยามและความหมายของผลิตภัณฑ์ที่จัดอยู่ในอัตราภาษีประเภทเครื่องตี้มมอลต์อยู่แล้ว จากการเป็นสินค้าที่ตรงตามหลักเกณฑ์ที่จะต้องจัดเก็บภาษีสรรพสามิต อาจทำให้เกิดความขัดแย้งกับหลักการภาษีในเรื่องความเป็นธรรมได้ว่าเครื่องตี้มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์จะต้องเสียพิกัดอัตราภาษีที่เพิ่มขึ้นทั้งหมด ปัจจุบันก็มีการจัดเก็บภาษีที่ตรงตามค่านิยามประเภทเครื่องตี้มมอลต์แล้ว ดังนั้นการปรับขึ้นอัตราภาษีของเครื่องตี้มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์ อาจควรบังคับใช้ตามมาตรการทางที่ไม่ใช่ภาษี คือ มาตรการควบคุมแอลกอฮอล์ โดยอาจกำหนดในเรื่องของฉลากสินค้า การโฆษณา และการเข้าถึงเครื่องตี้มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์ให้ชัดเจนและรัดกุมขึ้น โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อผู้บริโภคและเพื่อให้การจัดเก็บภาษีมีความเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาข้างต้นเกี่ยวกับปัญหาของการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตของเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์ในประเทศไทย หลักการของภาษีสรรพสามิต

5.1 บทสรุป

ตามพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 นั้นได้ให้คำนิยามถึงความหมายของเครื่องดื่มสุรา ที่มีพิกัดอัตราภาษีสรรพสามิตในมูลค่าร้อยละ 22 ของราคาขายปลีก โดยจะต้องเป็นเครื่องดื่มที่มีปริมาณแอลกอฮอล์เกิน 0.5 ดีกรี ซึ่งหากพิจารณาตามคำนิยามในพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 นี้ เครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์จะไม่ได้จัดอยู่ตามคำนิยามของเครื่องดื่มสุรา เนื่องจากมีปริมาณแอลกอฮอล์ต่ำกว่า 0.5 ดีกรี ซึ่งจะจัดอยู่ในคำนิยามของเครื่องดื่ม ที่มีพิกัดอัตราภาษีสรรพสามิตในมูลค่าร้อยละ 14 ของราคาขายปลีก

การที่กรมสรรพสามิตได้พิจารณาที่จะเพิ่มพิกัดทางภาษีของเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์ให้สูงกว่าพิกัดของเครื่องดื่มประเภทน้ำอัดลมที่มีพิกัดภาษีอัตราร้อยละ 14 แต่จะไม่ปรับเพิ่มเกินร้อยละ 22 ตามพิกัดของเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์นั้น จะเป็นการขัดแย้งตามคำนิยามของสุราและคำนิยามของเครื่องดื่ม อีกทั้งยังจะเป็นการไม่สนับสนุนและไม่ตอบโจทย์ความต้องการของผู้บริโภคในปัจจุบันที่ให้ความสำคัญกับสุขภาพมากขึ้น ลดการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ หรือลดการดื่มเครื่องดื่มที่มีน้ำตาลสูง แต่หากปรับพิกัดทางภาษีสรรพสามิตให้เพิ่มขึ้นสำหรับเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์นั้นจะส่งผลให้ราคาสินค้าเพิ่มขึ้น อาจขยับเข้าไปใกล้กับราคาเบียร์ปกติที่มีแอลกอฮอล์ ซึ่งหากราคาต่างกันไม่มาก ยิ่งทำให้ผู้บริโภคตัดสินใจหันไปเลือกเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์สูงกว่า เพื่อตอบโจทย์ความคุ้มค่าแทนได้

อย่างไรก็ตาม การจะปรับพิกัดอัตราภาษีสรรพสามิตเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์ให้เพิ่มขึ้น จะเป็นการขัดแย้งกับคำนิยามตามพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 อีกทั้งจะส่งผลให้ราคาสินค้าเพิ่มขึ้น ถือเป็น การตัดทางเลือกของผู้บริโภคในการทดแทนการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ที่จะช่วยลดการเกิดอุบัติเหตุจากการเมาแล้วขับ และช่วยแก้ปัญหาการดื่มแอลกอฮอล์ในสังคมไทย จึงควรจะต้องพิจารณาถึงนโยบาย มาตรการทางภาษี รวมถึงมาตรการควบคุมสำหรับเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน

5.1.1 หลักการของภาษีสรรพสามิตสำหรับเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์ของประเทศไทย

เครื่องดื่มมอลต์ที่ไม่มีแอลกอฮอล์ในประเทศไทย ถูกจัดเก็บภาษีตามพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 จัดอยู่ในประเภทสินค้า ตอนที่ 2 เครื่องดื่ม ประเภท 02.01 น้ำแร่เทียม น้ำโซดา และน้ำอัดลมที่ไม่เติมน้ำตาลหรือสารที่ทำให้หวานอื่น ๆ หรือที่ปรุงกลั่นรส และเครื่องดื่มอื่นๆ แต่ไม่รวมถึงน้ำผลไม้หรือน้ำพืชผัก โดยในเครื่องดื่มอื่นๆ นี้จะหมายถึงเครื่องดื่มซึ่งต้องเป็นสิ่งซึ่งใช้เป็นเครื่องดื่มได้ ไม่เจือปนแอลกอฮอล์หรือหากมีแอลกอฮอล์จะมีได้โดยปริมาณไม่เกินร้อยละ 0.5 และต้องบรรจุในภาชนะและฉีกไว้ โดยตามหลักเกณฑ์ในการพิจารณาเพื่อจัดเก็บภาษีสรรพสามิตนี้จะเห็นได้ว่า เครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์ เป็นสินค้าที่ไม่จำเป็นต้องการใช้ชีวิตประจำวันโดยทั่วไป ไม่จำเป็นต้องการครองชีพและถือเป็นสินค้าที่ฟุ่มเฟือยจึงต้องมีการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตสำหรับเครื่องดื่มดังกล่าว

5.1.2 ปัญหาของการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตของเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์ของประเทศไทย

จากการเปิดเผยข้อมูลของกรมสรรพสามิตดังกล่าวจึงเป็นปัญหาของแนวทางการจัดเก็บภาษีเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์ว่าการที่จะเพิ่มพิกัดอัตราภาษีของเครื่องดื่มนี้ให้สูงขึ้นกว่าอัตราภาษีเครื่องดื่มที่จัดเก็บอยู่ในปัจจุบัน โดยอาจก่อให้เกิดปัญหาหรือข้อขัดแย้ง ดังนี้

(1) การเพิ่มพิกัดอัตราภาษีของเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์ให้ใกล้เคียงกับภาษีเบียร์หรือภาษีเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์จะขัดกับค่านิยมของ สุราหรือเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ที่ได้กำหนดไว้ตามพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 ซึ่งเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์เป็นเครื่องดื่มที่มีปริมาณแอลกอฮอล์ไม่เกิน 0.5 ดีกรีจึงไม่ถือเป็นเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

(2) การเพิ่มพิกัดอัตราภาษีของเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์อาจทำให้ราคาขายต่อหน่วยสูงขึ้น ทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมตามหลักเกณฑ์การจัดเก็บภาษีที่ดี ส่งผลกระทบเชิงพฤติกรรมทำให้ผู้บริโภคหันกลับไปบริโภคเครื่องดื่มเบียร์ที่มีแอลกอฮอล์เหมือนเดิม จึงไม่ก่อให้เกิดการส่งเสริมให้ผู้บริโภคหลีกเลี่ยงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพและศีลธรรมอันดี

(3) เครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์ไม่ถูกจัดประเภทเป็นเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ทำให้ไม่ถูกควบคุมภายใต้กฎหมายพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 เพื่อสามารถจำกัด ป้องกันไม่ให้กลุ่มผู้บริโภคที่เป็นเยาวชนหันมาบริโภคเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์และมีแรงจูงใจที่จะบริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์เพิ่มมากขึ้นได้

5.1.3 หลักการของภาษีสรรพสามิตสำหรับเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์ของประเทศเยอรมนี

สำหรับการจัดเก็บภาษีเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์ในประเทศเยอรมนีนั้น ในประเทศเยอรมนีเรียกกันว่า “Alcohol-Free Beer” ซึ่งไม่จัดอยู่ในพิกัดของภาษีเบียร์ตามการควบคุมโดยกฎหมายของรัฐบาลกลางเยอรมนี เนื่องจากมีปริมาณแอลกอฮอล์น้อยกว่า 0.5% abv และได้รับการยกเว้นจากการจัดเก็บภาษีสำหรับภาษีเครื่องดื่ม จึงทำให้เครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์ในประเทศเยอรมนี ไม่ถูกจัดเก็บภาษีสรรพสามิต ด้วยวิวัฒนาการทางวัฒนธรรมและสังคมที่ในประเทศเยอรมนี การบริโภคเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์เป็นสิ่งที่เป็นที่ยอมรับและอาจถือเป็นสินค้าที่บริโภคกันในชีวิตประจำวันอย่างปกติ

5.1.4 แนวทางแก้ไขการจัดเก็บภาษีเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์ของประเทศเยอรมนีมาใช้กับประเทศไทย

การนำหลักเกณฑ์การจัดเก็บภาษีของประเทศเยอรมนีมาประยุกต์ใช้นั้น มีทั้งสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ และบางส่วนที่ไม่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้และควรปรับให้เหมาะสมกับประเทศไทย ดังนี้

(1) การจัดเก็บภาษีเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์ของประเทศเยอรมนีที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้

การจัดเก็บภาษีเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์ของประเทศเยอรมนีที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ในประเทศในส่วนของการกำหนดค่านิยามที่ชัดเจนในส่วนของปริมาณแอลกอฮอล์ที่หากมีปริมาณแอลกอฮอล์น้อยกว่า 0.5% abv ก็จะไม่จัดว่าอยู่ในนิยามของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ต้องจัดเก็บภาษีตามอัตราภาษีของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

(2) การจัดเก็บภาษีเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์ของประเทศเยอรมนีที่ไม่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ อย่างเหมาะสม

การจัดเก็บภาษีเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์ของประเทศเยอรมนีจึงไม่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ อย่างเหมาะสม ในส่วนของการที่เครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์ไม่ถูกจัดเก็บภาษีสรรพสามิตในส่วนของประเภทเครื่องดื่ม เพราะอาจทำให้เป็นการส่งเสริมให้ผู้บริโภคบริโภคเครื่องดื่มที่ฟุ่มเฟือย ไม่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตได้หาก ราคาต่อหน่วยที่ถูกลง และขัดแย้งกับนิยามของสินค้าประเภทเครื่องดื่มตามพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 ที่ได้กำหนดไว้ ฉะนั้นแล้วในส่วนของการไม่จัดเก็บภาษีสรรพสามิตในส่วนของภาษีเครื่องดื่มของเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์จึงถือว่าอาจไม่เหมาะสมที่จะนำมาประยุกต์ใช้ในประเทศไทย โดยตามวัตถุประสงค์การจัดเก็บภาษีสรรพสามิตที่จะจำกัดการบริโภคสินค้าฟุ่มเฟือยทำให้เกิดความยุติธรรมในระบบภาษี โดยจัดเก็บภาษีสินค้าที่มีลักษณะที่บุคคลที่มีรายได้สูงสามารถเข้าถึงได้ให้รับภาระที่หนักกว่าบุคคลที่มีรายได้ต่ำ เพื่อเป็นการกระตุ้นการออมของประชาชน

5.2 ข้อเสนอแนะ

จากข้อสรุปที่กล่าวมาข้างต้นแสดงให้เห็นถึงปัญหาในการจัดเก็บภาษีเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์ที่ไม่ได้เป็นไปตามค่านิยมของสุราตามพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 และหากปรับพิกัดภาษีสูงขึ้น ทำให้ราคาสินค้าสูงขึ้น อาจจะเป็นการตัดทางเลือกของผู้บริโภคที่จะบริโภคเครื่องดื่มทดแทนการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ปกติ ผู้ศึกษาขอเสนอแนะแนวทางให้มีการปรับปรุงพัฒนาในการจัดเก็บภาษีสำหรับเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์และให้มีมาตรการรองรับเกี่ยวกับเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์ เพื่อประโยชน์ของสังคมไทย ดังนี้²¹

(1) ในส่วนของพิกัดอัตราภาษี

กรมสรรพสามิตควรศึกษารายละเอียดให้ชัดเจน หากกรณีที่จะเปิดพิกัดภาษีใหม่สำหรับเครื่องดื่มที่มีปริมาณแอลกอฮอล์ต่ำกว่า 0.5 ดีกรี เพื่อที่จะเก็บภาษีสำหรับเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์นั้น จะต้องพิจารณาว่าจะมีผลกระทบต่อสินค้าประเภทอื่นด้วยหรือไม่ เนื่องจากยาบางประเภทมีส่วนผสมแอลกอฮอล์อยู่ ยาแก้ไอและยาแก้ท้องเสีย หากเปิดพิกัดภาษีใหม่เช่นนี้ จะส่งผลกระทบต่อยาดังกล่าวด้วยหรือไม่อย่างไร เนื่องจากอาจส่งผลกระทบต่อราคาจำหน่ายยาที่สูงขึ้น

หากกรมสรรพสามิตจะมีการเพิ่มอัตราภาษีของเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์ให้เพิ่มขึ้นนั้น อาจต้องระบุถึงปริมาณของมอลต์ที่ผสมในเครื่องดื่ม รวมถึงระบุถึงปริมาณของแอลกอฮอล์ที่ชัดเจน ดังเช่นในประเทศญี่ปุ่นที่มีการกำหนดอัตราภาษีตามปริมาณของมอลต์และสัดส่วนของแอลกอฮอล์ไว้อย่างชัดเจน²² เพื่อความเป็นธรรมและชัดเจนในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต

(2) ในส่วนของนโยบายเพื่อควบคุมเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์

ควรมีมาตรการและนโยบายเพื่อควบคุมด้านผลึกของผลิตภัณฑ์ การโฆษณา รวมถึงการควบคุมการเข้าถึงของสินค้าประเภทเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์ เพื่อเพิ่มมาตรการควบคุมตามที่กระทรวงสาธารณสุขและกรมสรรพสามิตได้กังวล และไม่ทำให้ผู้บริโภคเข้าใจผิดในสาระสำคัญของสินค้าและอาจทำให้ประชาชนสับสนกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ อีกทั้งควรเน้นการประชาสัมพันธ์ การให้ข้อมูล และมีการสนับสนุนกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพเพื่อกระตุ้นและสร้างแรงจูงใจให้ผู้บริโภคสนใจเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์มากขึ้น และลดการบริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์

²¹ สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข, กฎหมายควบคุมเครื่องดื่มที่มีปริมาณแอลกอฮอล์ไม่เกิน 0.5 ดีกรีของประเทศไทยและต่างประเทศ, วารสารวิจัยระบบสาธารณสุข, ปีที่ 12 ฉบับที่ 4 ตุลาคม-ธันวาคม 2561

²² Liquor Tax Reform Japan, Morgan Perkins, Director, ATO Japan, September 2018

(ก) ด้านฉลาก

- 1) ต้องระบุว่าเป็น “เครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์” หรือ
- 2) ต้องไม่มีข้อความที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพและการอ้างทางสุขภาพ เช่น เพื่อการรักษา หรือมีประโยชน์ต่อสุขภาพ เป็นต้น
- 3) ต้องไม่นำเสนอทั้งทางตรงและทางอ้อมว่าเป็น “เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์” และจะแสดงและทำให้เข้าใจว่าเป็นเครื่องดื่มประเภทอื่นไม่ได้

(ข) ด้านการโฆษณา²³

- 1) การโฆษณาไม่สามารถใช้คำว่า “เบียร์” ได้
- 2) การโฆษณาตราสินค้าของเครื่องดื่มมอลต์ที่ไม่มีแอลกอฮอล์ต้องไม่ทำให้สับสนว่าเป็นเบียร์
- 3) การโฆษณานั้นไม่ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนรู้สึกเหนือกว่าคนอื่น ฉลาดกว่าคนอื่น รู้สึกมั่นใจมากกว่า เป็นที่รักมากกว่า ประสบความสำเร็จ เมื่อได้ซื้อหรือบริโภคเครื่องดื่มดังกล่าว

(ค) ด้านการควบคุมการเข้าถึง

ควรอ้างอิงประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในสถานศึกษา เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไม่เกิน 0.5 ดีกรี หรือเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์นี้ในสถานศึกษา

(ง) ด้านกลไกการดำเนินงาน

ควรสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (สคอ.) สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย) กรมสรรพสามิต และกรมทรัพย์สินทางปัญญา โดยให้มีการประชุมหารือ วางแผน และดำเนินงานร่วมกันเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายที่แต่ละหน่วยงานบังคับใช้อยู่ รวมทั้ง พัฒนากฎหมายหรือมาตรการและสร้างการมีส่วนร่วมและบทบาทในการควบคุมและป้องกันเครื่องดื่มมอลต์ที่ไม่มีแอลกอฮอล์²⁴

²³ กรมควบคุมโรค, สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์, กรมควบคุมโรค ท่วงการแอบอ้างชื่อเบียร์ 0%, 2563

²⁴ ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.), ทบทวนมาตรการ แนวทาง การควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต่อการออกอนุบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560, 2560

บรรณานุกรม

หนังสือและบทความ

วิจัยกรุงศรี, แนวโน้มธุรกิจ/อุตสาหกรรมปี 2562-2564: อุตสาหกรรมเครื่องดื่ม วิจัยกรุงศรี, พฤษภาคม 2562

สำนักเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, ภาษีเบียร์ 0% กับความเป็นธรรมในระบบภาษี, มิถุนายน 2562

เกียรติชัย เอี่ยมวรเมธ, พจนานุกรมไทย ฉบับใหม่, กรุงเทพมหานคร 2544

ฐาปนี มหาวรรคศิลป์, ภาษีสรรพสามิต: เครื่องมือนโยบายเพื่อแก้ปัญหามลพิษแวดล้อม, ภาคนิพนธ์รัฐศาสตร์

มหาบัณฑิต, คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2543

สาธิต รังคสิริ, ภาษีสรรพสามิตและอากรศุลกากร, เอกสารการสอนชุดวิชาการเงินธุรกิจและภาษีอากร ฉบับ

ปรับปรุง, นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2538

อรรถ ธรรมโน, ความรู้ทั่วไปของการคลัง, กรุงเทพมหานคร : อมรินทร์พรินติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง, 2548

"กรรมวิธีการผลิตเบียร์: ข้าวมอลต์", สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน เล่มที่ 23 เรื่องที่ 10 การผลิตเบียร์, 2556

กรมควบคุมโรค, สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์, กรมควบคุมโรค ท่วงการแอบอ้างชื่อ

เบียร์ 0%, 2563

สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข, กฎหมายควบคุมเครื่องดื่มที่มีปริมาณแอลกอฮอล์ไม่เกิน 0.5 ดีกรีของประเทศ

ไทยและต่างประเทศ, วารสารวิจัยระบบสาธารณสุข,ปีที่ 12 ฉบับที่ 4 ตุลาคม-ธันวาคม 2561

ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.), ทบทวนมาตรการ แนวทาง การ

ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต่อการออกอนุบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560, 2560

เอกสารอิเล็กทรอนิกส์

ไทยรัฐออนไลน์, แนวโน้มอุตสาหกรรมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์, <https://www.thairath.co.th/news/business>

[/market-business/1938888](https://www.thairath.co.th/news/business/market-business/1938888) (วันที่สืบค้น 1 พฤษภาคม 2564)

กรมควบคุมโรค, กรมควบคุมโรคหั่นแอม้อั่งซ้อเปียร์ 0% สร้างน้กดื่มหน้าใหม่

,<https://www.hfocus.org/content/2020/02/18474> (วันที่สืบค้น 12 พฤษภาคม 2564)

ไทยโพสต์, สรรพสามิต “ขงคลังขอเปิดพีกัดใหม่รี้ดภาซีเปียร์แอลกอฮอล์ 0% ซี้ ตอนนี เก็บในอ้ตราหน้าอ้ดลม”,

<https://www.thaipost.net/main/detail/0000033489> (วันที่สืบค้น 20 พฤษภาคม 2564)

Food Data Center, ข้อมูลโภชนาการ, <https://fdc.nal.usda.gov/> (วันที่สืบค้น 1 กันยายน 2564)

ธนาคารกรุงเทพ, ส่องตลาดเครื่องดื่ม Non-Alcohol โตสวนกระแสแม่โควิดระบาด,

<https://www.bangkokbanksme.com/en/non-alcohol-beverage-market-grows-covid>, (วันที่สืบค้น 10 กันยายน 2564)

กรุงเทพธุรกิจ, 'สรรพสามิต' เล็งเก็บภาษีเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ 0% ปีหน้า,

<https://www.bangkokbiznews.com/news/859315>, (วันที่สืบค้น 15 กันยายน 2564)

ภาคผนวก

COUNCIL DIRECTIVE 92/83/EEC of 19 October 1992 on the harmonization of the structures of excise
duties on alcohol and alcoholic beverages

THE COUNCIL OF THE EUROPEAN COMMUNITIES,

Having regard to the Treaty establishing the European Economic Community, and in particular Article 99
thereof,

Having regard to the proposal from the Commission (1),

Having regard to the opinion of the European Parliament (2),

Having regard to the opinion of the Economic and Social Committee (3),

Whereas Directive 92/12/EEC lays down provisions on the general arrangements for products subjects subject
to excise duty (4);

Whereas Directive 92/84/EEC (5) lays down minimum rates of excise duty to be applied in the Member States
to alcohol and alcoholic beverages;

Whereas it is important to the proper functioning of the internal market to determine common definitions for
all the products concerned;

Whereas it is useful to base such definitions on those set out in the combined nomenclature in force at the date
of the adoption of this Directive;

Whereas, in the case of beer, it is possible to permit alternative methods of calculating the duty on the finished
product;

Whereas, in the case of beer, it is possible within certain limits to permit Member States to apply the duty to
gravity bands of more than one degree Plato, provided always that no beer is charged at less than the
Community minimum rate;

Whereas, in the case of beer produced in small independent breweries and ethyl alcohol produced in small
distilleries, common solutions are required permitting Member States to apply reduced rates of duty to those
products;

Whereas it is possible to permit variations in the strength at which Member States commence to subject beer
to duty, provided that no unacceptable problems are caused in the internal market;

Whereas in the case of beer, wine and other fermented beverages it is advisable to permit Member States to
exempt from duty home-made products which are not produced for commercial purposes;

Whereas, in principle, Member States should apply a single rate per hectolitre of finished product to all still wine and other still fermented beverages, and a single rate of duty per hectolitre of finished product to all sparkling wine and sparkling fermented beverages;

Whereas it is advisable to permit Member States to apply reduced rates of duty to all kinds of wine and other fermented beverages provided always that the actual alcoholic strength of the products does not exceed 8,5 % vol.;

Whereas Member States applying a higher rate of duty to certain wines on 1 January 1992 should be permitted to continue to do so;

Whereas in principle, Member States should apply a single rate of duty per hectolitre of finished product to all intermediate products;

Whereas it is advisable to permit Member States to apply a reduced rate of the intermediate products duty, on the one hand to products of strengths not exceeding 15 % vol., and on the other hand to natural sweet wines;

Whereas, in principle, Member States should apply the same rate of duty per hectolitre of pure alcohol to all ethyl alcohol as defined in this Directive;

Whereas it is possible to permit Member States to apply reduced rates or exemptions for certain products of a regional and traditional nature;

Whereas, in the cases where Member States are permitted to apply reduced rates, such reduced rates should not cause distortion of competition within the internal market;

Whereas Member States should be permitted to refund the excise duty on alcoholic drinks which have become unfit for consumption;

Whereas it is necessary to lay down at Community level the exemptions which apply to goods which are transported between Member States;

Whereas, however, it is possible to permit Member States an option to apply exemptions tied to end-uses within their territory;

Whereas it is necessary to provide for a system of notification of the denaturing requirements of each Member State for completely denatured alcohol, and for their acceptance by other Member States;

Whereas Member States should not be deprived of the means of combating any evasion, avoidance or abuse which may arise in the field of exemptions;

Whereas Member States should be permitted to give effect to the exemptions required by this Directive by way of refund;

Whereas, since certain Member States apply a higher rate of duty to 'other sparkling fermented beverages' than to intermediate products, they should be permitted to apply this higher rate to intermediate products having the characteristics of these 'other sparkling fermented beverages',

HAS ADOPTED THIS DIRECTIVE: SECTION I BEER Scope

Article 1

1. Member States shall apply an excise duty to beer in accordance with this Directive.

2. Member States shall fix their rates in accordance with Directive 92/84/EEC.

Article 2

For the purposes of this Directive, the term 'beer' covers any product falling within CN code 2203 or any product containing a mixture of beer with non-alcoholic drinks falling within CN code 2206, in either case with an actual alcoholic strength by volume exceeding 0,5 % vol. Establishment of the duty

Article 3

1. The excise duty levied by Member States on beer shall be fixed by reference either:

- to the number of hectolitre/degrees Plato,

or

- to the number of hectolitre/degrees of actual alcoholic strength by volume

of finished product.

2. In assessing the charge to duty on beer in accordance with the requirements of Directive 92/84/EEC, Member States may ignore fractions of a degree Plato or degree of actual alcoholic strength by volume.

In addition, Member States which levy the duty by reference to the number of hectolitre/degrees Plato may divide beer into categories consisting of no more than four degrees Plato per category and charge the same rate of duty per hectolitre on all beers falling within each category. Such rates shall invariably equal or exceed the minimum rate laid down in Article 6 of Directive 92/84/EEC, hereinafter referred to as the minimum rate.

Article 4

1. Member States may apply reduced rates of duty, which may be differentiated in accordance with the annual production of the breweries concerned, to beer brewed by independent small breweries within the following limits:

- the reduced rates shall not be applied to undertakings producing more than 200 000 hl of beer per year,

- the reduced rates, which may fall below the minimum rate, shall not be set more than 50 % below the standard national rate of excise duty.

2. For the purposes of the reduced rates the term 'independent small brewery' shall mean a brewery which is legally and economically independent of any other brewery, which uses premises situated physically apart from those of any other brewery and does not operate under licence. However, where two or more small breweries cooperate, and their combined annual production does not exceed 200 000 hl, those breweries may be treated as a single independent small brewery.

3. Member States shall ensure that any reduced rates they may introduce apply equally to beer delivered into their territory from independent small breweries situated in other Member States. In particular they shall ensure that no individual delivery from another Member States ever bears more duty than its exact national equivalent.

Article 5

1. Member States may apply reduced rates, which may fall below the minimum rate, for beer with an actual alcoholic strength by volume not exceeding 2,8 % vol.

2. Member States may confine the application of this Article to products containing a mixture of beer with non-alcoholic drinks falling within CN code 2206.

Article 6

Subject to such conditions as they shall lay down to ensure the straightforward application of the exemption, Member States may exempt from excise duty beer produced by a private individual and consumed by the producer, members of his family or his guests, provided that no sale is involved. SECTION II WINE Scope

Article 7

1. Member States shall apply an excise duty to wine in accordance with this Directive.
2. Member States shall fix their rates in accordance with Directive 92/84/EEC.

Article 8

For the purposes of this Directive:

1. The term 'still wine' covers all products falling within CN codes 2204 and 2205, except sparkling wine as defined in paragraph 2 of this Article:
 - having an actual alcoholic strength by volume exceeding 1,2 % vol. but not exceeding 15 % vol., provided that the alcohol contained in the finished product is entirely of fermented origin,

- having an actual alcoholic strength by volume exceeding 15 % vol. and not exceeding 18 % vol. provided they have been produced without any enrichment and that the alcohol contained in the finished product is entirely of fermented origin;

2. The term 'sparkling wine' covers all products falling within CN codes 2204 10, 2204 21 10, 2204 29 10 and 2205:

- are contained in bottles with 'mushroom stoppers' held in place by ties or fastenings, or they have an excess pressure due to carbon dioxide in solution of three bar or more,
- have an actual alcoholic strength by volume exceeding 1,2 % vol. but not exceeding 15 % vol., provided that the alcohol contained in the finished product is entirely of fermented origin. Establishment of the duty

Article 9

1. The excise duty levied by Member States on wine shall be fixed by reference to the number of hectolitres of finished product.

2. Except as provided in paragraphs 3 and 4, Member States shall levy the same rate of excise duty on all products chargeable with the duty on still wine. Similarly, they shall levy the same rate of excise duty on products chargeable with the duty on sparkling wine. they may apply the same rate of duty to both still and sparkling wine.

3. Member States may apply reduced rates of excise duty to any type of still wine and sparkling wine of an actual alcoholic strength by volume not exceeding 8,5 % vol.

4. Member States which on 1 January 1992 applied a higher rate of duty to still wines as defined in Article (8) (1), second indent, may continue to apply this rate. This higher rate must not be more than the standard national rate applied to intermediate products.

Article 10

Subject to such conditions as they shall lay down to ensure the straightforward application of this Article, Member States may exempt from excise duty wine produced by a private individual and consumed by the producer, members of his family or his guests, provided no sale is involved. SECTION III FERMENTED

BEVERAGES OTHER THAN WINE AND BEER Scope

Article 11

1. Member States shall apply an excise duty to fermented beverages other than beer and wine (other fermented beverages) in accordance with this Directive.

2. Member States shall fix their rates in accordance with Directive 92/84/EEC.

Article 12

For the purposes of this Directive and without prejudice to the provisions of Article 17:

1. The term 'other still fermented beverages' covers all products falling within CN codes 2204 and 2205 but not mentioned in Article 8 above, and products falling within CN code 2206, except other sparkling fermented beverages as defined in point 2 of this Article and any product covered by Article 2:

- having an actual alcoholic strength by volume exceeding 1,2 % vol. but not exceeding 10 % vol.,

- having an actual alcoholic strength by volume exceeding 10 % but not exceeding 15 % vol., provided that the alcohol contained in the product is entirely of fermented origin.

2. The term 'other sparkling fermented beverages' covers all products falling within CN code 2206 00 91 as well as products falling within CN codes 2204 10, 2204 21 10, 2204 29 10 and 2205 not mentioned in Article 8 above which:

- are contained in bottles with 'mushroom stoppers' held in place by ties or fastenings, or they have an excess pressure due to carbon dioxide in solution of three bar or more,

- have an actual alcoholic strength by volume exceeding 1,2 % vol., but not exceeding 13 % vol.,

- have an actual alcoholic strength by volume exceeding 13 %, but not exceeding 15 % vol., provided that the alcohol contained in the product is entirely of fermented origin. Establishment of the duty

Article 13

1. The exercise duty levied by Member States on other fermented beverages shall be fixed by reference to the number of hectolitres of finished product.

2. Except as provided in paragraph 3, Member States shall levy the same rate of excise duty on all products chargeable with the duty on other still fermented beverages. Similarly they shall levy the same rate of excise duty on all products chargeable with the duty on other sparkling fermented beverages. They may apply the same rate of excise duty to both other still fermented beverages and other sparkling fermented beverages.

3. Member States may apply reduced rates of excise duty to any type of other still and sparkling fermented beverages of an actual alcoholic strength by volume not exceeding 8,5 % vol.

Article 14

Subject to such conditions as they shall lay down to ensure the straightforward application of this Article, Member States may exempt from excise duty other still and sparkling fermented beverages produced by a private individual and consumed by the producer, members of his family or his guests, provided no sale is involved.

Article 15

For the application of Directive 92/84/EEC and Directive 92/12/EEC, references to 'wine' shall be deemed to apply equally to other fermented beverages as defined in this section. SECTION IV INTERMEDIATE PRODUCTS Scope

Article 16

1. Member States shall apply an excise duty to intermediate products in accordance with this Directive.
2. Member States shall fix their rates in accordance with Directive 92/84/EEC. Such rates shall never fall below the rates which Member States apply to the products of Articles 8 (1) and 12 (1) of the present Directive.

Article 17

1. For the purposes of this Directive the term 'intermediate products' covers all products of an actual alcoholic strength by volume exceeding 1,2 % vol, but not exceeding 22 % vol and falling within CN codes 2204, 2205 and 2206 but not covered by Articles 2, 8 and 12.
2. Notwithstanding the provisions of Article 12, Member States may treat as an intermediate product any still fermented beverage falling within the scope of Article 12 (1) which has an actual alcoholic strength exceeding 5,5 % vol. and which is not entirely of fermented origin, and any sparkling fermented beverage falling within

the scope of Article 12 (2) which has an actual alcoholic strength exceeding 8,5 vol. and which is not entirely of fermented origin. Establishment of the duty

Article 18

1. The excise duty levied by Member States on intermediate products shall be fixed by reference to the number of hectolitres of finished product.
2. Except as provided in paragraphs 3, 4 and 5, Member States shall charge the same rate of duty on all products chargeable with the duty on intermediate products.
3. A Member State may apply a single reduced rate of duty to intermediate products with an actual alcoholic strength by volume not exceeding 15 % vol. subject to the following conditions:
 - the reduced rate shall not be set more than 40 % below the standard national rate of excise duty,
 - the reduced rate may not be less than the standard national rate applied to products covered by Articles 8 (1) and 12 (1) of this Directive.
4. Member States may apply a single reduced rate of duty to intermediate products which are defined in Article 13 (1) and (2) of Regulation (EEC) No 4252/88.

The reduced rate

- may fall below the minimum rate but shall not be set more than 50 % below the standard national rate of excise duty,

or

- shall not be set below the minimum rate applied to intermediate products.

5. For intermediate products which are contained in bottles with 'mushroom stoppers' held in place by ties or fastenings, or have an excess pressure due to carbon dioxide in solution of three bars or more, Member States may apply the same rate as provided for products falling within the scope of Article 12 (2), provided that this rate is higher than the national rate for intermediate products. SECTION V ETHYL ALCOHOL Scope

Article 19

1. Member States shall apply an excise duty to ethyl alcohol in accordance with this Directive.

2. Member States shall fix their rates in accordance with Directive 92/84/EEC.

Article 20

For the purposes of this Directive the term 'ethyl alcohol' covers:

- all products with an actual alcoholic strength by volume exceeding 1,2 % volume which fall within CN codes 2207 and 2208, even when those products form part of a product which falls within another chapter of the CN,
- products of CN codes 2204, 2205 and 2206 which have an actual alcoholic strength by volume exceeding 22 % vol.,
- potable spirits containing products, whether in solution or not. Establishment of the duty

Article 21

The excise duty on ethyl alcohol shall be fixed per hectolitre of pure alcohol at 20°C, and shall be calculated by reference to the number of hectolitres of pure alcohol. Subject to the provisions of Article 22, Member States shall charge the same rate of duty on all products chargeable with the duty on ethyl alcohol.

Article 22

1. Member States may apply reduced rates of excise duty to ethyl alcohol produced by small distilleries within the following limits:

- the reduced rates, which may fall below the minimum rate, shall not be applied to undertakings producing more than 10 hectolitres of pure alcohol per year. However, Member States which applied reduced rates on 1 January 1992 to undertakings producing between 10 hectolitres and 20 hectolitres of pure alcohol per year may continue to do so,

- the reduced rates shall not be set more than 50 % below the standard national rate of excise duty.

2. For the purposes of the reduced rates, the term 'small distillery' shall mean a distillery which is legally and economically independent of any other distillery and which does not operate under licence.

3. Member States shall ensure that any reduced rate they may introduce applies equally to ethyl alcohol delivered into their territory from independent small producers situated in other Member States.

4. Member States may lay down provisions whereby the alcohol produced by small producers shall be released for free circulation as soon as it is obtained (provided the producers have not themselves carried out any intra-Community transactions) without being subjected to the tax warehousing arrangements, and be taxed definitively on a flat-rate basis.

5. Member States may apply reduced rates of duty to products falling within CN code 2208 which have an actual alcohol strength by volume not exceeding 10 % vol.

The following Member States may apply a reduced rate, which may fall below the minimum rate but not be set more than 50 % below the standard national rate of duty on ethyl alcohol, to the following products:

1. the French Republic, in respect of rum as defined in Article 1 (4) (a) of Regulation (EEC) No 1576/89 and produced from sugar cane harvested in the place of manufacture as set out at Article 1 (3) (1) of that Regulation, having a content of volatile substances other than ethyl and methyl alcohol equal to or exceeding 225 grams per hectolitre of pure alcohol, and an actual alcoholic strength by volume equal to or exceeding 40 % vol.;

2. the Hellenic Republic, in respect of those aniseed flavoured spirit drinks defined in Regulation (EEC) No 1576/89 which are colourless and have a sugar content of 50 grams or less per litre, and in which at least 20 % of the alcoholic strength of the final product is composed of alcohol flavoured by distillation in traditional discontinuous copper stills with a capacity of 1 000 litres or less. SECTION VI MISCELLANEOUS

Article 24

1. Member States need not require that products covered by this Directive shall be manufactured in a tax warehouse from constituent alcoholic products which are held in suspension of the relevant excise duties, provided that the duty on the constituents has already been paid in advance and that the total tax payable on the constituent alcoholic products is not less than the tax payable on the product which results from their mixture.

2. The Kingdom of Spain need not consider as the manufacture of intermediate products the preparation of wines produced in the regions of Moriles-Montilla, Tarragona, Priorato and Terra Alta, to which alcohol has been added in such a way that their alcoholic strength does not increase by more than 1 % vol.

Article 25

Member States may refund the excise duty on alcoholic drinks withdrawn from the market because their condition or age renders them unfit for human consumption.

Article 26

References in this Directive to CN codes shall be to those of the version of the combined nomenclature in force when this Directive is adopted. SECTION VII EXEMPTIONS

Article 27

1. Member States shall exempt the products covered by this Directive from the harmonized excise duty under conditions which they shall lay down for the purpose of ensuring the correct and straightforward application of such exemptions and of preventing any evasion, avoidance or abuse:

(a) when distributed in the form of alcohol which has been completely denatured in accordance with the requirements of any Member State, such requirements having been duly notified and accepted in accordance

with paragraphs 3 and 4 of this Article. This exemption shall be conditional on the application of the provisions of Directive 92/12/EEC to commercial movements of completely denatured alcohol;

(b) when both denatured in accordance with the requirements of any Member State and used for the manufacture of any product not for human consumption;

(c) when used for the production of vinegar falling within CN code 2209;

(d) when used for the production of medicines defined by Directive 65/65/EEC;

(e) when used for the production of flavours for the preparation of foodstuffs and non-alcoholic beverages with an alcohol strength not exceeding 1,2 % vol.;

(f) when used directly or as a constituent of semi-finished products for the production of foodstuffs, filled or otherwise, provided that in each case the alcoholic content does not exceed 8,5 litres of pure alcohol per 100 kg of the product for chocolates, and 5 litres of pure alcohol per 100 kg of the product for other products.

2. Member States may exempt the products covered by this Directive from the harmonized excise duty under conditions which they shall lay down for the purpose of ensuring the correct and straightforward application of such exemptions and of preventing any evasion, avoidance or abuse, when used:

(a) as samples for analysis, for necessary production tests, or for scientific purposes;

(b) for scientific research;

(c) for medical purposes in hospitals and pharmacies;

(d) in a manufacturing process provided that the final product does not contain alcohol;

(e) in the manufacture of a component product which is not subject to excise duty under this Directive.

3. Before 1 January 1993 and three months before any intended subsequent change in national law, each Member State shall communicate to the Commission, together with all relevant information, the denaturants which it intends to employ for the purposes of paragraph 1 (a). The Commission shall transmit the communications to the other Member States within one month of receipt.

4. If, within two months of the other Member States being informed, neither the Commission nor any Member State has requested that the matter be raised in the Council, the Council shall be deemed to have authorized the denaturing processes notified. If an objection is raised within the time limit, a decision shall be taken in accordance with the procedure laid down in Article 24 of Directive 92/12/EEC.

5. If a Member State finds that a product which has been exempted under paragraphs 1 (a) or 1 (b) above gives rise to evasion, avoidance or abuse, it may refuse to grant exemption or withdraw the relief already granted. The Member State shall advise the Commission forthwith. The Commission shall transmit the communication to the other Member States within one month of receipt. A final decision shall then be taken in

accordance with the procedure laid down in Article 24 of Directive 92/12/EEC. Member States shall not be obliged to give retroactive effect to such a decision.

6. Member States shall be free to give effect to the exemptions mentioned above by means of a refund of excise duty paid.

Article 28

The United Kingdom may continue to apply the exemptions which it applied on 1 January 1992 to the following products:

- concentrated malt beverage the worts of which prior to fermentation were of a specific gravity of 1 200 of Original Gravity (47° Plato) or more;
 - aromatic bitters of an actual alcoholic strength from 44,2 to 49,2 % vol., containing from 1,5 % to 6 % by weight of gentian, spices and other aromatic ingredients and from 4 to 10 % by weight of sugar, delivered in containers holding 0,2 litres or less of product.
- SECTION VIII FINAL PROVISIONS

Article 29

1. Member States shall bring into force the laws, regulations and administrative provisions necessary to comply with this Directive not later than 31 December 1992. They shall forthwith inform the Commission thereof.

When Member States adopt these measures, they shall contain a reference to this Directive or shall be accompanied by such reference on the occasion of their official publication. The methods of making such reference shall be laid down by the Member States.

2. Member States shall communicate to the Commission the texts of the main provisions of national law which they adopt in the field governed by this Directive.

Article 30

This Directive is addressed to the Member States. Done at Luxembourg, 19 October 1992. For the Council

The President

J. COPE

(1) OJ No C 322, 21. 12. 1990, p. 11. (2) OJ No C 67, 16. 3. 1992, p. 165. (3) OJ No C 96, 18. 3. 1991, p. 25.
(4) OJ No L 76, 23. 3. 1992, p. 1. (5) See page 29 of this Official Journal.

COUNCIL DIRECTIVE 92/84/EEC

of 19 October 1992

on the approximation of the rates of excise duty on alcohol and alcoholic beverages

THE COUNCIL OF THE EUROPEAN COMMUNITIES,

Having regard to the Treaty instituting the European Economic Community, and in particular Article 99 thereof,

Having regard to the proposal from the Commission [\(1\)](#),

Having regard to the opinion of the European Parliament [\(2\)](#),

Having regard to the opinion of the Economic and Social Committee [\(3\)](#),

Whereas Directive 92/12/EEC [\(4\)](#) lays down provisions on the general arrangements for products subject to excise duties;

Whereas Directive 92/83/EEC [\(5\)](#) lays down provisions relating to the harmonization of the structures of excise duties on alcohol and alcoholic beverages;

Whereas Member States should apply minimum rates of excise duty on these products by 1 January 1993 if the internal market is to be achieved by that date;

Whereas the most appropriate basis for levying duty on ethyl alcohol is the volume of pure alcohol;

Whereas the most appropriate basis for levying duty on wine and intermediate products is the volume on the finished product;

Whereas the consumption pattern of sparkling wine differs from that of still wine; whereas, therefore, Member States may be allowed to charge differing rates of duty on the two products;

Whereas the methods of taxing beer within the Member States vary, and it is possible to permit this variation to continue, in particular by laying down a minimum rate expressed as a charge related both to the original gravity and to the alcoholic content of the product;

Whereas it is possible to permit certain Member States to apply reduced rates to products consumed within particular regions of their national territory;

Whereas it is necessary for the rates laid down in this Directive to be reviewed periodically on the basis of a Commission report taking account of all the appropriate factors;

Whereas a mechanism should be set up to enable specific amounts expressed in ecu to be converted into national currency,

HAS ADOPTED THIS DIRECTIVE:

Article 1

Not later than 1 January 1993, Member States shall apply minimum rates of excise duty in accordance with the rules laid down in this Directive.

Article 2

The products covered by this Directive are:

- alcohol and alcoholic beverages,
- intermediate products,
- wine,
- beer,

as defined in Directive 92/83/EEC.

Article 3

1. As from 1 January 1993, the minimum rate of excise duty on alcohol and alcohol contained in beverages other than those referred to in Articles 4, 5 and 6 shall be fixed at ECU 550 per hectolitre of pure alcohol.

However, Member States which apply to alcohol and alcoholic beverages a rate of duty not exceeding ECU 1 000 per hectolitre of pure alcohol may not reduce their national rate. In addition Member States which apply to the said products a rate of duty exceeding ECU 1 000 per hectolitre of pure alcohol may not reduce their national rate below ECU 1 000.

2. The Kingdom of Denmark may, however, maintain its existing system of taxing alcohol and the alcohol contained in other products until 30 June 1996, provided that the application of that system never results in the

application of a charge which falls below that which would arise from the application of paragraph 1 in accordance with the rules laid down in Directive 92/83/EEC.

3. The Italian Republic may, however, maintain its existing system of taxing alcohol and the alcohol contained in other products, which provides a reduced rate for some categories of alcohol, until 30 June 1996, provided that the application of that system never results in the application of a charge which falls below that which would arise from the application of paragraph 1 in accordance with the rules laid down in Council Directive 92/83/EEC.

Article 4

As from 1 January 1993, the minimum rate of excise duty on intermediate products shall be fixed at ECU 45 per hectolitre of product.

Article 5

As from 1 January 1993, the minimum rate of excise duty on wine shall be fixed:

- for still wine at ECU 0,
- and
- for sparkling wine at ECU 0

per hectolitre of product.

Article 6

As from 1 January 1993, the minimum rate of excise duty on beer shall be fixed:

- ECU 0,748 per hectolitre/degree Plato,
- or
- ECU 1,87 per hectolitre/degree of alcohol

of finished product.

Article 7

1. The Hellenic Republic may apply a reduced rate of excise duty to ethyl alcohol consumed in the departments of Lesbos, Chios, Samos, the Dodecanese and the Cyclades and on the following islands in the Aegean: Thasos, Northern Sporades, Samothrace and Skiros.

The reduced rate, which may fall below the minimum rate of duty, may not fall more than 50 % below the standard national rate of duty on ethyl alcohol.

2. The Italian Republic may continue to apply the exemptions and reduced rates of excise duty, which may fall below the minimum rates, which were applied on 1 January 1992 to alcohol and alcoholic drinks consumed in the regions of Gorizia and the Aosta valley.

3. The Portuguese Republic may continue to apply, in the autonomous regions of Madeira and the Azores, reduced rates of excise duty not falling more than 50 % below the national rates, on the following products:

(a) in Madeira

—wine obtained from the purely regional grape varieties specified in Article 15 of Regulation (EEC) No 4252/88,

—rum as defined in Article 1 (4) (a) of Regulation (EEC) No 1576/89 having the geographical characteristics set out in Article 5 (3) and Annex II, point 1, of that Regulation,

—liqueurs produced from sub-tropical fruit enriched with sugar cane *eau-de-vie* and having the characteristics and qualities defined in Article 5 (3) (b) of Regulation (EEC) No 1576/89;

(b) in the Azores

—liqueurs as defined in Article 1 (4) (r) of Regulation (EEC) No 1576/89 produced from passion fruit and pineapple,

—*eau-de-vie* made from wine or from grape marc having the characteristics and qualities defined in Article 1 (4) (d) and (f) of Regulation (EEC) No 1576/89.

Article 8

Every two years, and for the first time not later than 31 December 1994, the Council, acting on the basis of a report and, where appropriate, a proposal from the Commission, shall examine the rates of duty laid down herein and, acting unanimously after consulting the European Parliament, shall adopt the necessary measures. The report by the Commission and the consideration by the Council shall take into account the proper functioning of the internal market, competition between the different categories of alcoholic drinks, the real value of the rates of duty and the wider objectives of the Treaty.

Article 9

1. The value of the ecu in national currencies to be applied to the value of specific excise duties shall be fixed once a year. The rates to be applied shall be those obtaining on the first working day of October and published in the *Official Journal of the European Communities* and shall have effect from 1 January of the following calendar year.
2. Member States may maintain the amounts of the excise duties in force at the time of the annual adjustment provided for in paragraph 1 if the conversion of the amounts of the excise duties expressed in ecu would result in an increase of less than 5 % or less than ECU 5, whichever is the lower amount, in the excise duty expressed in national currency.

Article 10

1. Member States shall bring into force the laws, regulations and administrative provisions necessary to comply with this Directive not later than 31 December 1992. They shall forthwith inform the Commission thereof.

When Member States adopt these measures, they shall contain a reference to this Directive or shall be accompanied by such reference on the occasion of their official publication. The methods of making such a reference shall be laid down by the Member States.

2. Member States shall communicate to the Commission the texts of the main provisions of national law which they adopt in the field governed by this Directive.

Article 11

This Directive is addressed to the Member States.

Done at Luxembourg, 19 October 1992.

For the Council

The President

J. COPE

⁽¹⁾ [OJ No C 12, 18. 1. 1990, p. 12.](#)

⁽²⁾ [OJ No C 94, 13. 4. 1992, p. 46.](#)

⁽³⁾ [OJ No C 225, 10. 9. 1991, p. 54.](#)

⁽⁴⁾ [OJ No L 76, 23. 3. 1992, p. 1.](#)

⁽⁵⁾ See page 21 of this Official Journal.

Generic Tax Name	Excise duty - Alcoholic beverages (EU harmonised)
Tax name in the national language	a) Biersteuer b) Schaumweinsteuer c) Zwischenzeugnissteuer d) Branntweinsteuer
Tax name in English	a) Beer Duty b) Sparkling Wine Duty c) Intermediate Products Duty d) Alcohol Duty
Member State	DE-Germany
Tax in force since	1900/01/01
If abolished, date on which the tax ceases to apply	
Business version date	2015/01/01
Version date	2015/02/17
This file was last updated on	
Type of tax	
Direct taxes	☐ Personal income tax ☐ Corporate income tax ☐ Other
Indirect taxes	☐ VAT ☒ Excise duty (EU harmonised) ☒ Alcoholic beverages ☐ Energy products and electricity ☐ Manufactured tobacco ☐ Other
Social security contribution	☐ Employers ☐ Employees ☐ Other
Legal base	
<p>a) Beer Duty Act of 15 July 2009 (Federal Law Gazette I, page 1908)</p> <p>b) Sparkling Wine and Intermediate Product Duty Act of 15 July 2009 (Federal Law Gazette I, page 1896)</p> <p>c) Intermediate products see b)</p> <p>d) Spirits Monopoly Act of 8 April 1922 (Federal Law Gazette III, FNA 612-7), last amended by Article 1 of the act of 21 June 2013 (Federal Law Gazette I, page 1650)</p>	
Who sets	
The tax rate is set by	☒ Central authority ☐ Regional authority ☐ Local authority ☐ Social security
The tax base is set by	☒ Central authority ☐ Regional authority ☐ Local authority ☐ Social security
The reliefs are set by	☒ Central authority ☐ Regional authority ☐ Local authority ☐ Social security
Comments	
For Beer Duty the legislative participation of the constituent states of the Federal Republic	

of Germany is required.

Beneficiary

- Central authority
- Regional authority
- Local authority
- Social security
- Others

Comments

Regional authority only for the Beer Duty

Geographical Scope

Federal Republic of Germany excluding the island of Heligoland and the territory of Büsingen

Taxpayers

Authorized producers, authorized excise warehousekeepers, registered traders, non-registered traders, importers, producers without permit, administration of the German Alcohol Monopoly (AGAM) and small distilleries.

Tax object and basis of assessment

1. Beer (products of CN code 2203) and beer mixed with non-alcoholic beverages (products of CN Code 2206), the duty is assessed according to the quantity and the gravity on degree plato.
2. Sparkling wine are products, which are contained in bottles with 'mushroom stopper' held in place by ties or fastenings or which have an excess pressure due to carbon dioxide in solution of three bar or more at 20°C and belong
 - a) to the CN codes 2204 10, 2204 2110, 2204 2910 and 2205 if they have an alcoholic strength by volume exceeding 1.2 % vol. but not exceeding 15 % vol., provided that the alcohol contained in the finished product is entirely of fermented origin, provided that the alcohol contained in the finished product is entirely of fermented origin,
 - b) the CN code 2206 0091 und the CN codes - if not included in Nr. 1 - 2204 10, 2204 2110, 2204 2910 and 2205 if they have an alcoholic strength by volume exceeding 1.2 % vol. but not exceeding 13 % vol.,
 - c) the CN code 2206 0091 if they have an alcoholic strength by volume exceeding 13 % vol. but not exceeding 15 % vol., provided that the alcohol contained in the finished product is entirely of fermented origin;

the excise duty is assessed according to the volume of hectolitres of the finished product.
3. Fermented beverages other than wine and beer are classified as wine, if they have an alcoholic strength by volume exceeding 1.2 % vol. but not exceeding
 - a) 10 % vol. or
 - b) 15 % vol, if the alcohol contained in the finished product is entirely of fermented origin.

Otherwise these products are classified as intermediate products.
4. Intermediate products are products, which belong to the CN codes 2204, 2205 and 2206 if they have an alcoholic strength by volume exceeding 1.2 % vol. but not exceeding 22 % vol. - if not included in 1. or 2.; the excise duty is assessed according to the volume of hectolitres of the finished product.

5. Alcohol products are products, which belong to the CN codes 2207 and 2208 if they have an alcohol strength by volume exceeding 1.2 % vol., to the CN codes 2204, 2205 and 2206 if they have an alcohol strength by volume exceeding 22 % vol. or to any other CN codes if they are made of or if they include alcohol exceeding 1.2 % vol. or 1.0 % mas; the excise duty is assessed according to the volume of hectolitres pure alcohol.

Deductions, Allowances, Credits, Exemptions

Tax concession

- as a sample for analysis and for necessary production tests (beer, sparkling wine, intermediate products, spirits and alcohol),
- used for the production of medicines defined by Directive 65/65/EEC (beer, sparkling wine, intermediate products, spirits and alcohol),
- used for the production of vinegar falling within CN code 2209 (beer, sparkling wine, intermediate products, spirits and alcohol),
- used for the production of flavours for the preparation of foodstuffs and non-alcoholic beverages (beer, sparkling wine, intermediate products, spirits and alcohol),
- used directly or as a constituent of semi-finished products for the production of foodstuffs, if the alcoholic content does not exceed 8.5 litres of alcohol per 100 kg of the product for chocolates and 5 litres of alcohol per 100 kg of the product for other products (beer, sparkling wine, intermediate products, spirits and alcohol),
- denatured used for the manufacture of any product not for human consumption (beer, sparkling wine, intermediate products, spirits and alcohol),
- denatured used as heating fuel or detergent or for other uses than the manufacture of any product (alcohol).

Tax credit (tax relief) for alcoholic beverages, subject to excise duty and already released for consumption in Germany, which are

- delivered to an other Member State for commercial purposes,
- incorporated into an authorized excise warehouse in Germany.

Rate(s) Structure

Beer				
Standard rate (in national currency)		Reduced rate (in national currency)		
		"low alcohol"	"independent small breweries"	
per hl per °Plato	per hl per °alcohol	per hl per °alcohol	per hl per °Plato	per hl per °alcohol
0.79			0.44	
			0.53	
			0.62	
			0.66	

Wine		
	Standard rate (in national currency)	Reduced rate (in national currency)
	per hl	per hl
Still	0.00	0.00

Sparkling	136.00	51.00
-----------	--------	-------

Fermented beverages other than wine and beer

	Standard rate (in national currency)	Reduced rate (in national currency)
	per hl	per hl
Still	0.00	0.00
Sparkling	136.00	

Intermediate products

	Standard rate (in national currency)	Reduced rate (in national currency)
	per hl	per hl
Still	153.00	102.00
Sparkling	153.00	102.00

Ethyl alcohol

	Standard rate (in national currency)	Reduced rate (in national currency)
	per hl	per hl
Still	1,303.00	730.00

Reduced rates (general comments):

- Beer: Low alcohol: not exceeding 2.8%, Independent small breweries: yearly production limited to 200,000 hl
- Wine: <= 8,5% vol.
- Fermented beverages other than wine and beer: <= 8.5% vol.
- Intermediate products: <= 15% vol.
- Ethyl alcohol: yearly production limited to 10 hl of pure alcohol

Comments

Reduced rates in Germany:

- reduced rate for sparkling wine: < 6 % vol.
- reduced rate for still fermented beverages other than wine and beer and still intermediate products: ≤ 15 % vol.
- reduced rate for alcohol from small distilleries, which are taxed definitively on a flat-rate basis: € 1,022.00
- reduced rate for alcohol from other small distilleries with a production limited to 4 hl alcohol and small distilleries in other member States with a production limited to 5 hl alcohol: € 730.00
- reduced beer duty rates for independent small breweries starting with € 0.4407 up to € 0.7862 whereas the standard rate amounts to € 0.787

Exemption:

Private individuals who brew beer at home for their own use with a limit on the quantity of 2 hl per year are exempted from the Beer Duty, subject to registration.

Tax due date

The Duty becomes chargeable at the time of release for consumption. The Beer Duty becomes

due on the 20th day of the following month, the Sparkling Wine Duty, the Intermediate Products Duty and the Alcohol Duty become due on the 5th day of the second following month. All duties become due immediately in the case of irregularities and in the case of production without permit.

Tax collector

Beer Duty is collected by federal customs, the revenues belong to the constituent states of the Federal Republic of Germany. Sparkling Wine, Intermediate Products and Alcohol Duty is collected by federal customs, the revenues belong to the Federal Republic.

Special features

The Spirits Monopoly Act has in addition to regulating the duty on alcohol (part 2 of the act) another important function as the national market organisation for alcohol (part 1 of the act). Both, the market organisation and the duty law are closely interlinked. Alcohol produced in the monopoly territory must as a rule be delivered to the AGAM in Offenbach am Main, an authority at federal level charged with administering and enforcing the alcohol monopoly. Alcohol distilled from fruit, wine and materials other than agricultural produce is exempted from this requirement. In other cases the AGAM may exempt producers of alcohol on application. The AGAM rectifies the alcohol thus obtained and sells it.

Revenue data in detail per product:

1st serial of figures: beer duty, ESA 95 code d214ak

2nd serial of figures: sparkling wine duty ESA 95 code d214ai

3rd serial of figures: alcohol duty ESA 95 code d214ad

Data basis January 2015

The revenue from intermediate products duty is regularly beneath the threshold of 0.1 % of GDP (no ESA 95 code, not in the NTL).

Year	Annual tax revenue (millions)	Tax revenue as % of GDP	Tax revenue as % of total tax revenues
2000	830	0.04	0.10
2001	819	0.04	0.10
2002	815	0.04	0.10
2003	788	0.04	0.09
2004	790	0.03	0.09
2005	776	0.03	0.09
2006	779	0.03	0.09
2007	751	0.03	0.08
2008	743	0.03	0.08
2009	730	0.03	0.08
2010	708	0.03	0.07
2011	702	0.03	0.07
2012	690	0.03	0.07
2000	507	0.02	0.06

2001	510	0.02	0.06
2002	456	0.02	0.05
2003	517	0.02	0.06
2004	398	0.02	0.05
2005	439	0.02	0.05
2006	507	0.02	0.06
2007	450	0.02	0.05
2008	451	0.02	0.05
2009	458	0.02	0.05
2010	462	0.02	0.05
2011	464	0.02	0.05
2012	465	0.02	0.04
2000	2,142	0.10	0.25
2001	2,185	0.10	0.26
2002	2,158	0.10	0.26
2003	2,360	0.11	0.28
2004	2,030	0.09	0.24
2005	2,160	0.09	0.25
2006	2,296	0.10	0.26
2007	2,173	0.09	0.23
2008	2,124	0.08	0.22
2009	2,045	0.08	0.22
2010	2,052	0.08	0.22
2011	2,144	0.08	0.21
2012	2,098	0.08	0.20

Economic function

- Consumption
- Labour Employed (paid by employers and employees)
- Labour Non-employed
- Capital income: corporations
- Capital income: income of households
- Capital income: income of self-employed
- Capital stocks

Environmental taxes

- Energy
- Transport
- Pollution/resources

Tax revenue

ESA95 code	d214ak + d214ai + d214ad
------------	--------------------------

Year	Annual tax revenue (millions)	Currency	Tax revenue as % of GDP	Tax revenue as % of total tax revenue
2012	3,253.00	EUR	0.12	
2011	3,310.00	EUR	0.12	
2010	3,222.00	EUR	0.12	
2009	3,233.00	EUR	0.13	
2008	3,318.00	EUR	0.13	
2007	3,374.00	EUR	0.13	
2006	3,582.00	EUR	0.15	
2005	3,375.00	EUR	0.15	
2004	3,218.00	EUR	0.14	
2003	3,665.00	EUR	0.17	
2002	3,429.00	EUR	0.15	
2001	3,514.00	EUR	0.16	
2000	3,479.00	EUR	0.16	

Comments

See Special features for detailed revenue data per product